

USPS 157-580

DIRVA

THE LITHUANIAN NATIONAL NEWSPAPER
6116 ST CLAIR AVENUE • P.O. BOX 03206 • CLEVELAND, OHIO 44103
Vol. LXXIV Sausis – January 19, 1989 Nr. 3

TAUTINĖS MINTIES LIETUVIŲ LAIKRAŠTIS

KAIP BUVO IŠ TIKRO

Lietuvos aukso tragedija

Vytautas Meškauskas

"... ir Lietuva jau 1927 m. sutvarkiusi savo ūkį, turėjo, antrą po šveicarų, stipriausią pasaulyje valiutą."... S. Geda Šviesos-Santaros suvažiavime
(Akiračiai, 10 Nr.)

Ant Lietuvos valiutos vieneto lito buvo parašyta, kad jis vertas 0.150462 gramų aukso. Neteko girdėti, kad kas nors būtų pareikalavęs litą iškeisti į tiek aukso. Pagal tą santykį jį tačiau galima buvo išsikeisti į svetimą valiutą, kuri irgi turėjo ryšį su aukso verte, pastovia anais laikais.

Mes labai didžiavomės savo valiutos pastovumu ir jos nenuvertinome, kai tai padarė beveik visas pasaulis, su JAV priešakyje. Po to už dolerį buvo galima gauti tik 6 litus, vietoje ankstyvesniu 10. Atgal žiūrint tai buvo klaida, nes valiuta turi tarnauti kraštui, o ne atvirkščiai. JAV ir kiti kraštai tada savo pinigus nuvertino, norėdami pagyvinti ūkinį gyvenimą. Už tat 1949 m. DP stovyklose svajojant apie išlaisvinto Lietuvos ūkį, to paties vardo knygoje dr. P. Karvelis Lietuvos bankui prikišo "lito standarto kaip stabo garbinimą". Iš tikro litas užsienyje buvo beveik visai nekotiruojamas, o nuo 1935 m. pakeisti litą į užsienio valiutą jau reikėjo turėti Valiutos Komisijos leidimą. Žodžiu, įrašas ant popierinio lito jau neturėjo praktiškos reikšmės.

Kaip ir visose kapitalistinėse šalyse litas bavo ne valstybės, bet emisijos banko – mūsų atveju Lietuvos Banko – tvarkomas. Jis buvo lito leidėjas. Nors formaliai emisijos bankai yra nepriklausomi nuo valstybės institucijos, bet vadovybė yra skiriama didžiausio akcininko, kuriuo paprastai yra valstybė. Lietuvos Banko valdytojai yra buvęs kunigas ir ekonomistas V. Jurgutis, advokatas V. Stašinskas ir ekonomistas J. Tūbelis, kurių visų dešinioji ranka buvo ekonomistas, socialdemokratas J. Paknys. J. Tūbeliui mirus jis buvo paskirtas Lietuvos Banko valdytoju ir buvo tas, kuris atsisakė taip labai saugomą lito pagrindą – aukso atiduoti sovietams.

Apie tai sovietinės PERGALĖS žurnale pasakoją Juozas Vaišnora, paskutinis pereinamosios vyriausybės finansų ministras, vėliau komisaras. Prisimenu jį iš studentavimo dienų. Jis buvo uolus varpininkas ir darė nuosaiką bei patikimo žmogaus išpūdį. Gal kaip tik dėl to su juo pasikalbėti skubinosi ir kitų pažiūrų žmonės.

Vaišnora pasakoja, kad jam tapus ministru arkivyskupas Skvireckas pas jį atsiuntė prelatą Jokubauską, buvusį jo tikybos mokytoją Aušros gimnazijoje. Formaliai Jokubauskas prašė leisti Arkivyskupijai naudotis bankuose esančiais jos pinigais, bet žymiai daugiau laiko paskyrė savo samprotavimams apie artimą ateitį.

Prelato Jokubausko mintis galima taip trumpai nusakyti: Lietuva patekusi Tarybų Sąjungos įtakon laikinai. Netrukus padėtis pasikeisianti, nes Hitleris pradės puolimą prieš bolševizmą. Laikinas susitarimas su Tarybų Sąjunga Hitleriui reikalingas taktikos sumetimais...

... Stebėtina panašias mintis pareiškė dar du mano lankytojai – tai VARPO bendrovės, leidusios LIETUVOS ŽINIAS, direktorė
(Nukelta į 3 psl.)

Sveikinimas JAV Prezidentui iš Lietuvos

Lietuvos Persitvarkymo Sąjūdžio Seimo Tarybos nariai sveikina Lyderį George Bush'ą išrinktą demokratinę tradicijų šalies prezidentą.

Tikimės, kad Jūsų pastangos iškovoti pasauliui daugiau taikos ir teisingumo turės teigiamo poveikio Lietuvos ir kitų Pabaltijo kraštų likimui.

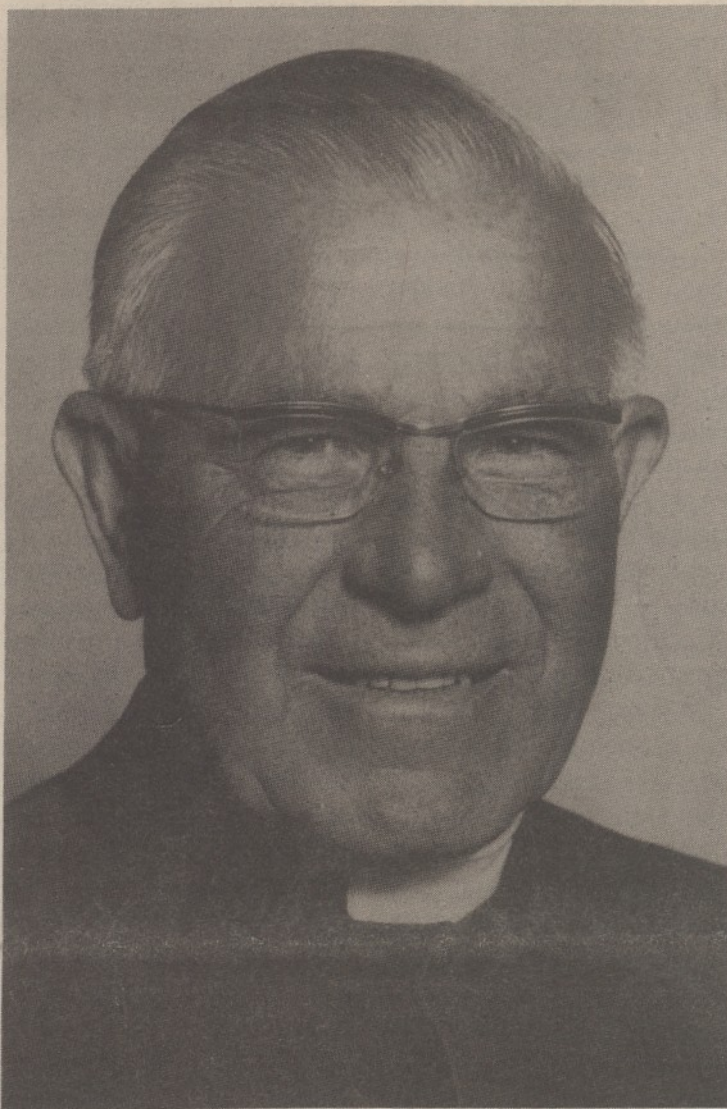
Inauguracijos proga sveikiname Jus.

(Pasirašė) Lietuvos Persitvarkymo Sąjūdžio Seimo Taryba

Vytautas Landsbergis

Virgilijus Čepaitis

Šį, telefonu gautą sveikinimą prezidentui G. Bush, ir dovaną, perduos Baltiesiems Rūmams buv. LB Kultūros tarybos pirmininkė Ingrida Bublienė, kuri yra pakviesta dalyvauti inauguracijos iškilnėse ir baliuje sausio 20 dieną. I. Bublienė jau padarė žygįs Washington, kad šis sveikinimas iš Lietuvos laiku pasiektų adresatą.

Sukaktuvininkas, prelatas kun. Jonas A. Kučingis

Praėjusių metų gruodžio 23 d. prelatas Jonas Kučingis, ilgametis Los Angeles Šv. Kazimiero parapijos klebonas, įvairių lietuviškų darbų ir parapijos pastatų įkūrėjas ir pradininkas, šiuo metu klebonas-emeritas, atšventė savo garbingą aštuoniasdešimtų metų amžiaus sukaktį.

Prel. Jonas Kučingis gimė 1908 m. gruodžio 23 d. Šnyplių km., Švėkšnos valsč., Tauragės apskrityje. Baigęs Švėkšnos "Saulės" progimnaziją, tolesnio mokslo siekė Salaziečių kolegijoje, Italijoje. 1932 m. įstojo į Telšių kunigų seminariją, kurią baigė 1937 m.. Iššventintas į kunigus tais pačiais metais birželio 6 d., trumpą laiką pabuvęs Šilalės progimnazijos kapelioniu ir parapijos vikaru, išvyko į Milano universitetą tolimesnėms teisės ir pedagogikos studijoms.

Grįžęs iš Italijos, nuo 1939 m. buvo Šilalėje šešto pulko kapelionas. Lietuvą užplūdus raudonajam tvanui 1940-41 m. buvo Šilalės parapijos klebonas. Vokiečių okupacijos metu buvo Telšių gimnazijos kapelionu.

Antrą kartą komunistams okupuojant Lietuvą pasitraukė į Vokietiją ir apsigyveno Wuerttenberge, Rottenburgo vyskupijoje. Čia iki 1946 m. buvo kunigu vokiečių parapijoje Nasgenstadte.

1946 m., prel. Julius Maciejauskas kviečiamas, atvyko į Los Angeles. Prelatui Maciejauskui netrukus mi-

rus, 1947 m. balandžio 11 d. jis perėmė vadovauti Los Angeles lietuvių parapiją.

Nuo tos dienos prasidėjo ilgiausias, gražiausias ir darbingiausias prel. J. Kučingio gyvenimo tremtyje laikotarpis, kurio metu jis išugdė šią parapiją į stiprią lietuviybės tvirtovę Pacifiko pakrantėje.

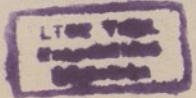
Sunku būtų išvardinti visus jo darbus, kuriant katalikybės ir lietuviybės centrą šioje vietovėje. Jo pastangomis išaugo graži lietuviško stiliaus bažnyčia ir nauja klebonija. Jis įkūrė parapijinę mokyklą su naujais pastatais. Po tos sekė lituanistinė mokykla ir vaikų darželis. Atnaujino ir ir pertvarkė parapijos salę. Mokyklai vadovauti pakvietė seseris vienuo les ir jų apgyvendinimui pastatė patogius namus.

Suorganizavo ir įsteigė Lietuvos Vyčių kuopą, Katalikų Susivienijimo moterų sąjungą ir Švento Vardo vyrų draugiją. Įsteigė parapijos chorą ir vėliau jam vadovauti pakvietė komp. muz. Bronių Budriūną iš Detroito.

Skatino lietuvių iš rytinių Amerikos valstybių keltis į Kaliforniją ir šiltesnį klimatą. Tiems, kurie pasiryžo ir atvyko čia gyventi, jis beveik kiekvienam pažadėjo dešimties metų ilgesnį amžių. Vėliau Amerikos sveikatos departamento tyrimo daviniais, klimato įtaka į amžių patvirtino tą jo teigimą. Naujai atvykusiems jis labai dažnai pats ieškojo butų, padėdavo surasti darbus.

Nuo 1954 m. Kalifornijoje išsivystė Lietuvių Dienų šventės tradicija, kurią pradininkas ir organizatorius yra prel. J. Kučingis. Per eilę metų tų dienų programas atliko žymieji solistai, chorai, aktoriai ir kiti pirmaujantieji menininkai vienetai iš Amerikos ir Kanados.

Prel. J. veikla ir darbai atkreipė dėmesį ir dvasinės vyresnybės – tuolaikinio vietos vyskupo, kardinolo McIntyre ir paties Šv. Tėvo Pauliaus VI. 1965 metais jis buvo pakeltas popiežišku prelatu. Prel. J. Kučingis nebuvo užmirštas ir JAV prezidento R. Reagano. Švenčiant jo 80-ties metų amžiaus jubiliejų, jis buvo pasveikintas su
(Nukelta į 4 psl.)

SAVAITINĖ POLITINIS ALMANACHAS

Sovietų 'rinkimai'. - Gorbačiovas puola savo kritikus. - Lietuvos gyventojai. - Libija dėmesio centre. - Maskvos ūkinis karas su savo satelitais ir nuolaidos kapitalistams.

Sausio 10 d. Kompartijos CK vienbalsiai pasisakė už politbiuro patiektą 100 kandidatų į Liaudies Kongresą sąrašą. 650 kitus atstovus į tą kongresą turės išrinkti darbo unijos ir kitos organizacijos, o 1,500 pati 'liaudis' kovo 26 dieną. Pakludamas savo politbiuro diktatui Centro Komitetas davė pavyzdį ir kitų kandidatų parinkimui. Ką partija išstatys, tas ir bus išrinktas, nors teoriškai liaudis, rinkdamas savo 1,500 atstovų, turėtų pasirinkti iš kelių kandidatų. Maskvoje, pavyzdžiui, yra 19 rinkiminių apylinkių, bet kol kas tėra tik 28 kandidatai. Atseit — kai kuriose apylinkėse nėra nė dviejų kandidatų.

Sausio 7 d. Gorbačiovas — kalbėdamas partijos, spaudos ir mokslų akademijos vadovams — aiškinosi, kad maisto ir kitų buitinių prekių trūkumas yra ne jo politikos vaisius, bet praeities palikimas. Jis pasisakė už mažiau lėšų skyrimą kariams reikalams ir paramos nutraukimą negalinčioms susitvarkyti įmonėms.

Jo priešai, kurių jis neišvardino, norėjo sukliudyti įvykusiai partijos konferencijai, kurioje buvo priimti jo perestroikos pasiūlymai, o vėliau neleisti juos paversti įstatymu Aukščiausiai Tarybai.

"Kai kurie žmonės" — sakė Gorbačiovas, — pasiilgo gerų senų dienų. Jie kalba, kad kraštas reikalingas 'stiprios rankos' ... kai kas siūlo pakartoti 1937 m. (kada Stalino 'čistkos' pasiekė savo viršūnę), tačiau tai nėra priimtina."

Jis taip gynėsi nuo priekaištų, kad perestroika neturi plano. Iš tikro perestroika remiasi daugiau kaip 100 studių, kurių dalis jau buvo padarytos prieš jam ateinant į valdžią.

1987 metais į Lietuvą iš kitų sąjunginių respublikų apsigyvenimui atvažiavo net 16.6 tūkstančiai asmenų, daugiausiai iš pačios Rusijos. Tai sudaro 42 % viso prieauglio. Proporcinei dar daugiau atvažiavo į Latviją ir Estiją, kas sukėlė reikalavimus įvesti respublikos pilietybes. Tuo tarpu iš kitų tarybinių respublikų daugiau išvyksta negu atvyksta. Iš viso 1988 m. spalio mėn. 1 d. Lietuvoje gyveno 3,706 tūkstančiai žmonių.

1987 metais gimė 59.4

tūkstančiai vaikų — per mažai, kad pakeistų mirusių. Daugiausiai gimsta baltarusių, mažiausiai žydų šeimose. Daugiausiai mirštama nuo širdies ir kraujo apytakos ligų — 60%, kas šeštą pakerta vėžys. 1987 m. nusižudė 1,051 žmogus. Tai daugiau negu žuvo nuo autoavarijų — 776 žmonės. 152,000 yra psichiniai nesveiki, daugiausiai alkoholizmo pasėkoje.

Tais pačiais metais Lietuvoje buvo 990 tūkstančių šeimų, kurias vidutiniškai sudarė 3.3 žmonės. 6% vyrų ir 10 % moterų yra viengungiai. 18% visų santuokų yra mišrios, bet jos daugiausia ir išyra. 15% šeimų tik vienas iš tėvų lietuvis. Aplamai imant, viena iš trijų santuokų pasibaigia skyrybomis.

Lietuviai tačiau ilgiau gyvena už kitus Sovietijos pavaldinius — vidutiniai sulaukia 72 metus. Tik armėnai mus pralenkia su 73 m. vidurkiu. Lietuvos gyventojų mirtingumas didėjo 1965-85 m. laikotarpyje. Vėliau jis pagerėjo, bet gimimų skaičius vis dar yra nepakankamas gyventojų skaičiaus išlaikymui.

Kokių nuošimtį sudaro lietuviai visų Lietuvos gyventojų tarpe TIESA, iš kurios paimti tie skaičiai, nepaskelbė.

Švenčių savaitę žinių stagnaciją sausio 4 d. nutraukė dvejų, sovietų gamybos Mig-23, Libijos lėktuvų numušimas Viduržemio jūroje. Jie grėsmingai artinosi prie JAV naikintuvų, lydinčių JAV lėktuvnešį J.F. Kennedy plaukiančio 120 mylių nuo Libijos pakraščiu.

Faktinai tai nebuvo 'perkūnas iš giedro dangaus'. JAV jau kurį laiką skelbė, kad Libija pastatė didelę chemijos fabriką, kuris jau pradėjo gaminti nuodingas dujas. Libija taip pat turi sovietų gamybos vid. distancijos raketą, galinčias pasiekti taikinius už 1000 mylių, kurios galėtų tas dujas gabenti. Tas Libijos chemijos fabrikas yra 40 mylių į pietus nuo Tripolio miesto, Rabta vietovėje.

Prie jo įrengimo daugiausiai prisidėjo Vakarų Vokietijos chemijos koncernas Imhausen-Chemie, kuris teisinasi tikėjęs Qaddafi teigimu, kad jis ten gaminsias vaistus. V. Vokietijos įstatymai neduoda daug teisių valstybės kontrolei.

JAV pakėlus triukšmą, Qaddafi pasiūlė išleisti inspektorius įmonės gamybos

patikrinimui, tačiau toks pasiūlymas buvo atmestas, nes inspektorių laukiant nuodingos dujos gali būti išgabentos kitur ir net pavaizduoti, kad jos ten niekados nebuvo gaminamos, nes iš tų pačių pagrindinių medžiagų gaminamos nuodingos dujos, trašos ir pagaliau vaistai.

Reikia pastebėti, kad Libijos valdovas Qaddafi — turėdamas gausius naftos šaltinius bet mažai gyventojų, — jau seniai svajojo apsiginkluoti pirmiausiai atominiais ginklais, o tam sumanymui nepasisekė — nuodingomis dujomis, kurios pasirodė veiksmingos Irako-Irano kare.

Valstybės Sekretorius Shultz ruošėsi sausio 7-11 dienomis Paryžiuje vykstančioje konferencijoje pasiūlyti, — sutvirtinimui nuodingų dujų vartojimo draudimą, — duoti JT generaliniam sekretoriui teisę tikrinti chemijos įmones visam pasaulyje. Toje konferencijoje dalyvavo net 100 valstybių.

Prezidentas Reaganas jau seniau išpėjo, kad JAV griebtis visų reikalingų priemonių tokiai gamybai sulaukyti, įskaitant ir, jei reikės, karines. Nenorint rizikuoti savo lakūnų gyvybėmis, tas fabrikas galėtų būti palyginti lengvai sunaikintas 'skraidančiomis bombomis' (cruise missiles) paleistomis iš laivų. Tokiomis bombomis jau yra apginkluoti JAV karo laivai Viduržemio jūroje. To laivyno sustiprinimui iš JAV išplaukė dar viena karo laivų grupė, vadovaujama kito lėktuvnešio. Skelbiama, kad ji pasiūsta atšauktiems laivams pakeisti.

Šiuo laiku atrodo, kad Gorbačiovo Sovietija gali palaikyti JAV taikingas pastangas tų ginklų kontrolei, nes jai labai rūpi geri santykiai su JAV. Kaip tyčia, tuo pačiu laiku Shultzas sutiko su 1991 m. žmonių teisių konferencija ... Maskvoje. Jo priitarimas tokiai konferencijai dar bus aptartas su sąjungininkais ir Kongresu, tačiau nelaukiama didelio pasipriešinimo, nors paskirų prieštaraujančių balsų netruks.

Paskutinėmis žiniomis, Jugoslavijos žinių agentūra pranešė iš Libijos sostinės, kad Qaddafi paprašė sovietų pasiūsti savo karo laivus tarp amerikiečių karo laivų ir Libijos, kad tuo būdu jie būtų įvelti į konfliktą, jei jis kiltų.

■ Iš kitos pusės

Skaitau ir ... pavydžiu. LITERATūros IR MENO bendrabarbė — aš — (Aldona Žemaitytė? — vm) rašo kalėdiniame numeryje:

"VAIVORYKSTĖS knygyne pardavinėjamas VYTAUTAS DIDYSIS. Šimtai akių budriai saugo, kad kas neprasmuktų be eilės. Subėgusios visos aplinkinių parduotuvių ir įstaigų darbuotojos, pensininkai, eilėje šnekama rusiškai, lenkiškai, lietuviškai. Didžiojo tėvynės karo invalidai knygą gali pirkti be eilės. 'Jūs jau kartą pirkote šią knygą,' — sako knygyno pardavėja vienam iš piliečių, čto vy govorite?' Komentariai turbūt nereikalingi. Pirkusieji knygą vieni iš pirmųjų jau pardavinėja ją stovintiems eilės gale po 10 rb. 'Juodojoje rinkoje' jos kaina pašokusi iki 15 rb."

Pavydžiu, nes tokio susidomėjimo knyga ir raštu niekados nebuvau patyręs. Net ir DP stovyklose, nors tada jis buvo palyginti didelis. Džiaugsma dėl to mažina pačios — aš — paminėtas faktas, kad tai ne tiek iš meilės knygai ir savo praeičiai, bet daugiau spekuliacinis šėlas. Prie kito MINTIES knygyno buvo susidariusi net pusantro tūkstančio pirkėjų eilė. Panašiai buvo išpirkti ir Urbšio atsiminimai.

Išivijoje domėjimasis knyga, galima sakyti, dinga su materialinės padėties pagerėjimu. Ar panašiai neįvyks ir Lietuvoje? Žinia, nemažos reikšmės turi tautinio atgimimo laikotarpis, bet gal net daugiau ekonominiai sumetimai. 'Tėvynės karo invalidai' tikrai neprašytų tos knygos rusiškai, jei nesitikėtų jos tuojau perparduoti.

Kažką panašaus atsimenu iš karo meto Berlyne. Tai buvo turbūt antrą karo žiemą. Miestas dar nebuvo subombarduotas, bet krautuvų lentynos tuštokos. Kartais į didžiąsias krautuves buvo atvežama prekių iš Prancūzijos, kosmetikos, muilo ir pan. Bematant susidarydavo ilgos eilės. Sekmadieniais eilės susidarydavo prie restoranų ir kavinių. Gatvėse tada matydavosi nemažai svetimšalių darbininkų, atvežtų iš Vakarų Europos, kurių judėjimas nebuvo labai varžomas. Bevaikščiodamas tokią dieną pastebėjau greitai ilgėjančią eilę. Praktikos pamokytas ir aš prie jos prisidėjau. Jeigu jau eilė — bus kas nors gero. Tik po kiek laiko apsižūrėjau, kad eilė veda į kryžkelėje esančios aikštės kampe esančią vietą ... išvietę. Pasaulis, kaip matome, per pusę šimto metų nespėjo pasikeisti.

(vm)

Atrodo, kad Maskva išpildys savo pažadą iki vasario 15 d. pasitraukti iš Afganistano. Kaip žinia, ji buvo savo kariuomenės pasitraukimą sustabdžiusi, teisindamosi tuo, kad JAV ir Pakistanas nenutraukė savo paramos afganų laisvės kovotojams, kurie savo veiklą sustiprino. Sovietų užs. reik. viceministras Voroncovas tuo reikalu buvo susitikęs su laisvės kovotojų atstovais Saudi Arabijoje, Irane, pakartotinai Pakistane ir buv. karaliumi Romoje.

Susikalbėti sunku dėl to, kad laisvės kovotojai yra pasidalinę net į septynias viena kita nepasitikinčias grupes. Atrodo, kad jos dabar gali susitarti dėl 'tautos kongreso' sušaukimo kur nors Afganistane, kuris išrinktų laikiną vyriausybę ...

Pirma naujų metų žinia iš Maskvos skambėjo kaip naujas anekdotas. Gorbačiovas skundėsi, kad užsieniečiai Sovietijoje išperka deficitines prekes, reikalingas patiems sovietams — kaip skalbimo ir džiovinimo mašinas, rūbus, avalynę, ikrą ir pan. Tarytum užsieniečiai važiuoja į Sovietiją ... apsipirkti. Greitai tačiau paaiškėjo, kad Gorbačiovas turėjo galvoje

turistus ne iš Vakarų, bet iš satelitinių kraštų, kuriems irgi visko namuose trūksta. Anot muitinių viršininko Draganova, jiems draugiškų valstybių piliečiai išsivežę 400 tūkstančių televizorių, 200 tūkstančių šaldytuvų, 50,000 skalbimo mašinų. Skaičiai, turint galvoje bendrą gyventojų skaičių, visai nežymūs, bet atsirado 'atpirkimo ožys'.

Ypatingai gyvi juodosios rinkos ryšiai esą tarp Lietuvos ir Lenkijos. Spekuliacija verčiasi ir tie 2,800 lenkų darbininkų, kurie netoli Smolensko padeda sovietams statyti atominę jėgainę.

Dėl viso to, nuo vasario 1 d. išvežamos iš Sovietijos mašinos, įrankiai ir dalys bus apdėti 100% prekių vertės išvežimo muitais.

Tai atsitiko kaip tik tada, kai Sovietija labai nori prekybinių ryšių su Vakarais, ir ypač su JAV. Mat, už savo svarbiausią eksporto prekę — naftą, sovietai gauna doleriais, kurių vertė labai kritė, bet jie išveža daugiausia iš Vakarų Europos ir Japonijos mokėdami doleriais, kurių dabar reikia beveik dvigubai daugiau kaip prieš pora metų. Tuo tarpu tas pačias prekes

(Nukelta į 3 psl.)

TAUTINĖS MINTIES LIETUVIŲ LAIKRAŠTIS

DIRVAP. O. BOX 03206
CLEVELAND, OHIO 44103
TEL. (216) 431-6344

6116 ST. CLAIR AVENUE, CLEVELAND, OHIO 44103

THE LITHUANIAN NATIONAL NEWSPAPER

EDITOR: VYTAUTAS GEDGAUDAS
DIRVA (USPS 157580)POSTMASTER: Send address changes to DIRVA,
6116 St. Clair Ave., Cleveland, Ohio 44103.Second-class postage paid at Cleveland, Ohio. Published Weekly
by American Lithuanian Press Radio Ass'n. VILTIS Inc. Subscription
per year \$20.00. Single copy 50 cents.Prenumerata metams \$20.00, pusei metų \$12.00 • Atskiros nu-
merio kaina 50 centų • Straipsniai pasirašyti pavarde, inicialais
ar slappyvardžiu nebūtinai išreiškia redakcijos nuomone • Nespaus-
dinti straipsniai grąžinami tik autoriams prašant • Už skelbimų
turinį ir kalbą redakcija neatsako.**KLAIPĖDOS KRAŠTO SUKAKTIS
KELIA RIMTĄ KLAUSIMĄ**Klaipėdos krašto išsilais-
vinimo 66 metų sukakties
proga dera pažvelgti į jį for-
mavusius įvykius ir jų šian-
dieninį poveikį pasikeitusio
pasaulio santvarkoje.Mažosios arba Prūsų Lie-
tuvos lietuviai, šimtmečiais
atskirti nuo bendro tautos
kamieno, vieniši kovojo dėl
savo krašto išsilaisvini-
mo ateities. Baigiantis pa-
sauliniam karui, Vasario 16-
tosios įvykių padrasinti, jie
subruzdavo ir 1918-tais me-
tais, lapkričio 30 d. Tilžėje
paskelbė Aktą, deklaruojan-
tį atsiskyrimą nuo Vokietijos
ir prisijungimą prie
naujai atsistatancios Lietu-
vos valstybės. Tilžė, tačiau,
pasiliko ir toliau per 600
metų ištvirtinusioje vokie-
čių, kryžiuočių palikuonių,
valdžioje. Visų dėmesys nu-
krypo į Klaipėdą, kai karą
laimėjusių Alijantų vardu
ją užėmė prancūzų karo lai-
vynas. Vokiečiai stengėsi,
kad miestui būtų suformuo-
ta savivaldi vokiška san-
tvarka. Vilnių okupavusi
Lenkija taip pat veržėsi
perimti Klaipėdą, kad apsu-
pusi Lietuvą iš visų pusių
galėtų užsmaugti jos ūkinį
gyvenimą ir parblokti ne-
priklausomybę. Kai prancū-
zai nusprendė perleisti
miestą ir visą panemunio
kraštą Lenkijai, toki lenkų
planai jau buvo visiškai ar-
ti įgyvendinimo. Vykdamas
šį susitarimą, lenkų laivai su
karinėmis įgulomis artėjo
prie Klaipėdos. Lenkai buvo
taip tikri Klaipėdos užėmi-
mu, kad jų karinių vadovų
uniformos jau kabėjo kon-
sulato įstaigoje parengtos
miesto perėmimo paradams.Lietuvos interesų padėtis
buvo desperatiška. Vienin-
telė įmanoma išeitis gelbė-
jant šią Mažosios Lietuvos
dalį buvo drąsiu sukilimu
nuginkluoti prancūzų kari-
nes pajėgas lenkams dar
neišsikėlus uoste. Tačiau tai
atrodė daugiau iliuzija ne-
gu tikrovė. Daugelis kari-
nių ir politinių vadovų pa-
grįstai baiminosi, kad iš-ėjimas į ginkluotą konflik-
tą prieš Pasaulinį karą lai-
mėjusias pajėgas galėtų
pražudyti sunkiai iškovotą
nepriklausomybę, kuri dar
ne visų buvo pripažinta. Bet
debatams jau nebuvo laiko.
Istorinis momentas reikala-
vo greito sprendimo.Tautos laimei, Didžiosios
ir Mažosios Lietuvos žmo-
nėse atsirado savimi pasiti-
kintys vadai, ryžęsi sukili-
mo keliu nieko nelaukiant
nuginkluoti prancūzų kari-
nę įgulą ir jai talkinančią
vokiečių ginkluotą miliciją.
Gyvybės aukų pareikalavęs
1923 metų sausio 15 d. su-
kilimas baigėsi, kai prancū-
zų karinių pajėgų štabas iš-
kėlė baltą pasidavimo vėlia-
vą. Drąsus žygis ir pasiti-
kėjimas savim atnešė perga-
lę. Lenkai atplaukę perimti
Klaipėdą, uoste rado suki-
lėlių išstatytus karinius pa-
būklus ir reikalavimą tuo-
jau išsinešdinti. Jie pareiš-
kė, kad komandą priima tik
iš prancūzų. Bet prancūzai
dabar buvo sukilėlių belais-
viai. Be maršų ir paradų
lenkai greit išsidangino.
Tačiau politinėje plėtmėje
sunki kova dar tęsėsi dau-
giau metų. Tik po ilgų dip-
lomatinio proceso Tautų Są-
jungoje ir kitose tarptauti-
nėse institucijose, Klaipė-
dos kraštas galutinai buvo
pripažintas Lietuvos vals-
tybei.Išsilaisvi n i m o džiaugs-
mas, tačiau, slėpė didžią
šios tautos dalies tragediją
kitoje Nemuno ir Šešupės
krantų pusėje. Kraštas, kur
vyko šimtmečių kovos su
kryžiuočiais, kur žalgirio
laukuose kovėsi visa Lietu-
va, kur vokiečių kolonizaci-
jai atsispirti lietuvininkai
atkakliai reikėsi nuo Done-
laičio laikų, tas kraštas pa-**Kaip buvo...**

(Atkelta iš 1 psl.)

*Felicija Bortkevičienė ir bu-
vęs ministras E. Galvanaus-
kas ... Ir Galvanauskas
man beveik žodis į žodį pa-
pasakoojo, ką aš prieš porą
dienų buvau girdėjęs iš arki-
vyskupo atstovo, prelato Jo-
kubausko.*Nors panašiai Lietuvo-
je tada daug kas galvojo, –
tai buvo logiška pasaulinių
įvykių stebėtojų išvada, –
bet Vaišnoras mano, kad
Skvireckui tas mintis įkvėpė
jėzuitų vyresnysis tėvas Ki-
pas, "vokiečių okupacijos
metu gestapo karininkas" (?
– VM), o Galvanauskui –
Vokietijos atstovo Cechlino
aplinka, nes "jis Cechlino
mašina, aprūpintas diploma-
tiniu pasu, liepos pirmoje pu-
sėje pabėgo iš Lietuvos į Vo-
kietiją" (? – VM). Iš kur ga-siliko ir toliau senų paver-
gėjų valdžioje. Žiauriam
Mažosios Lietuvos likimui,
tarsi, dar ir to nebūtų bu-
vę gana. Stalino ir Hitlerio
imperialistinė konspiracija
galutinai sunaikino šį mums
brangų lietuvišką kraštą.Bet ar tikrai sunaikino?
Kas gali sunaikinti tautos
istoriją, jos sukurtus kalbi-
nius ir kultūrinius lobius,
jos veikėjų kapus ir dvasi-
nį testamentą ateities kar-
toms! Tai sunaikinti galė-
tume tik mes patys, nusi-
sukdami nuo mažlietuvių
gyvenimo vertės tautai ir
nuo savo pačių pareigingu-
mo jos interesų sargyboje.
Istorijos eigoje savo didžia
auka Mažoji Lietuva pri-
dengė visą tautą nuo tokio
pat likimo grėsmės.Girdime, kad išsilaisvi-
nanti tauta tėvynėje skuba
grįžti prie nuslėptos istori-
jos. Argi laisvojo pasaulio
lietuviai neturėtų taip pat
grįžti prie užmirštos savo
tautos istorijos ir rasti sa-
vo vietą joje. Pasaulio ži-
nių komunikacijos kasdien
mini, stebi ir žino airių, ar-
menų, žydų, palestiniečių
prailgusias teritorines pra-
blematikas. Kurgi Lietuvos
laisvinimo veiksmų balsas
tarptautiniuose forumuose
apie Mažosios Lietuvos bai-
sią holokostinę būklę? Pa-
liktas nežinioje pasaulis net
neįtaria, kad rusais koloni-
zuota Kaliningrado sritis
tikrumoje yra genocido nu-
teriota lietuvių žemė. Ji tu-
ri būti sugrąžinta, jeigu
tarptautinė teisė turi jai
skiriamą vertę.Klaipėdos krašto išsilais-
vinimo sukaktis šiandien
kelia rimtą klausimą: koki
pateisinimą Lietuvos veiks-
niai turi tautai ir sau pa-
tiems mūsų laikų neramie-
me pasaulyje palikdami Ma-
žosios Lietuvos didžią tra-
gediją mirtinoje tyloje?

Algis A. Regis

vo Bortkevičienė idėją savo
tokiam pat galvojimui, Vaiš-
noras nepaaiškina, toliau ra-
šydamas:*Necilinis mano lanky-
tojas buvo ir krikščionių de-
mokratų lyderis kunigas
Krupavičius.**Jis atėjęs pasveikino
mane su aukštomis ir atsai-
kingomis pareigomis ir įtei-
kė man gana platų memo-
randumą (berods 12 mašinė-
le rašytų puslapių). Kas pa-
rašyta tame memorandumu,
Krupavičius sklandžiai pa-
aiškino žodžiu. Jis pasakė,
kad jau yra buvęs ir pas ki-
tus Liaudies vyriausybės na-
rius ir jiems taip pat įteikęs
tokį pat memorandumą.**Šiame memorandumu
buvo išdėstytas krikščionių
demokratų vardu pasiūly-
mas remti visą eilę Lietu-
vos vyriausybės numatytų
ekonominių pertvarkymų, –
kaip stambių ūkių ir dvarų
apkarpyimą, bankų, pramo-
nės ir prekybos įmonių,
miestuose stambių namų na-
cionalizavimą. Kun. Krupa-
vičius krikščionims demo-
kratams už šią paramą reika-
lavo kultūrinės autonomijos.
Kultūrinė autonomija jis su-
prantęs leidimą katalikiškos
spaudos ir katalikiškų jauni-
mo organizacijų, mokyklose
– tėvams prašant – vaikams
tikybos dėstymą. Kunigas
Krupavičius pabrėžė, kad
ūkio pertvarkymas pagal
Liaudies vyriausybės numa-
tytą programą neprieštarauja
katalikų socialinei doktrinai.*Tie pasikalbėjimai at-
vaizduoja tų laikų nuotaikas.
Vaišnoriui jo palinkimas iš-
leisti į kalbas brangiai kašta-
vo. Karui prasidėjus jis pa-
bėgo į Sovietiją. Iš ten grį-
žus tokią jo 'veiklą' pastebėjo
Vidaus reikalų komisariui Gu-
zevičiui iš Maskvos atsiųstas
patarėjas I. Tkačenka, kuris
reikalavo stambesnių žuvų
demaskavimo, o ne "vaikytis
po miškus" ieškant 'banditų'.
Guzevičius nepajėgė Vaišno-
ro apginti. Jis buvo pasmerk-
tas 10 metų, kuriuos pergyve-
no iš dalies dėl to, kad po Sta-
lino mirties pateko į lageriobuhalterius. 1955 m. grįžo į
Lietuvą, 1965 m. buvo reabi-
lituotas ir net gavo piniginių at-
lyginimą, tačiau į partiją jam
buvo pasiūlyta stoti iš naujo
bendra tvarka. Partijos vado-
vybės nesimatė ir jo laidotu-
vėse 1972 m., nors jose daly-
vavo prezidentas Justas Palec-
kis, draugas iš senų dienų.Kitų raginamas jis para-
šė pluoštelį atsiminimų, kurie
šviesos laukė netoli divide-
šimt metų.(Kitame Nr.: DEKANOZOVAS
REIKALAUJA AUKSO.)**Apžvalga...**

(Atkelta iš 2 psl.)

Amerikoje už dolerius gali-
ma būtų gauti pigiau.Nuo 1990 m. sausio 1
d. rublio vertė, palyginant su
doleriu, bus numšta 50%. So-
vietai labai norėtų, kad jų va-
liuta būtų kotiruojama užsie-
nyje ir jai, pagal pasiūlas ir
pareikalavimą, būtų nustaty-
tas tikras kursas.Norėdami patraukti dau-
giau įmonininkų pas save,
sovietai panaikins taisykles,
kad 51% bendros įmonės pri-
klauso jiems. Dabar bus lei-
džiama užsieniečiams turėti
daugumą akcijų, o įmonės bo-
sas nebūtinai turės būti sovie-
tas. Užsieniečiai galės nusta-
tyti ir atlyginimus pas juos
dirbantiems sovietams ir mo-
kėti juos svetima valiuta. Ne
daug vilties, kad tie patvar-
kymai būtų greitai įgyven-
dinti. Biurokratija vis dar
varžo bet kokią iniciatyvą.Šiuo metu Sovietijoje
yra susikūrę apie 50 tūkstan-
čių kooperatyvų, kurie norėtų
prekiauti su užsieniu, bet
praktiškai kol kas tai daro tik
keturi.SPEECH-LANGUAGE PATHOLO-
GISTS. In Speech, Inc. has immediate
opportunities for CCC or CFY speech-
language pathologists in Youngstown,
Warren and Alliance, Ohio areas to
provide therapy to the adult neuro-
genic population in skilled nursing
facility settings. We offer competi-
tive salaries, with a sign-on bonus,
comprehensive benefits and flexible
hours. Also needed Registered Occu-
pational Therapist & Physical The-
rapist. For further information, please
call Mary Anne Barker at 1-800-331-
8840 or send resume to InSpeech, Inc.
P. O. Box 928, Valley Forge, PA
19482. Attention: Mary Anne Barker.
(3-12)**Amerikos Lietuvių Tautinė Sąjunga**

maloniai kviečia visus atsilankyti į

**LITUANISTINIŲ MOKYKLŲ
MOKYTOJŲ PAGERBIMĄ**

1989 m. sausio 29 d. 3 v. p. p.

LIETUVIŲ TAUTINIUOSE NAMUOSE

6422 SO. KEDZIE AVE., CHICAGOJE.

Programoje:

Akademija, meninė dalis ir vakarienė.

Auka 20 dol. asmeniui.

Rezervacijoms skambinti Eleonorai Valiukė-
nienei (312) 434-7270.

Prel. Kučingis...

(Atkelta iš 1 psl.)

geriausiais linkėjimais.

Prel. J. Kučingio dėmesys ir parama lietuviškai spaudai yra pasigėrėtini. Dar Lietuvoje jis plačiai bendradarbiavo "Žemaičių Prieteliuje", "Ryte" ir "XX Amžiuje".

Čia gyvendamas, 1952 m. jis įkūrė "Parapijos žinių" laikraštėlį, kuriame bendradarbiauja ir dabar. Jo straipsniai tilpo "Drauge", "Darbininke", "Varpely", "Lietuvių Dienose". "Dirvoje buvo atspausdinta daug jo patriotiškų pamokslų tautinių švenčių proga.

Pavarčius lietuviškos spaudos puslapius, labai dažnai prie jo pavardės matysite aukas tai spaudai paremti — šimtinėmis! Jo tolerantiška laikysena visų mūsų patrijotinių organizacijų atžvilgiu, nežiūrint jų skirtingų nuomonių ir įsitikinimų, turėtų būti mums visiems geras pavyzdys.

Nuo 1984 m. prel. J. Kučingis yra pasitraukęs iš aktyvių klebono pareigų. Tačiau parapijos tobulėjimas ir naujai užsimoti darbai yra ir toliau su pasišventimu ir energija tęsiami jo įpėdinio kun. dr. Algirdo Olšausko. Apie šią parapiją ir dabar koncentruojasi visa lietuvių kultūrinė veikla.

Turėjau trumpą pokalbį su prel. J. Kučingiu, kuriame jis iškėlė įdomią mintį, kuri, tikiuosi, ras atgarsį Los Angeles lietuvių kolonijos istorikų rašytojų ir žurnalistų tarpe. Jis pažymėjo, kad jau atėjo laikas neatidėliojant pradėti rašyti Kalifornijos lietuvių istoriją. Mūsų kartos amžiaus naštai smarkiai progresuojant, laikas paskubėti, kad galėtume pasinaudoti gabumais visų, pajėgių tą darbą atlikti. Reikėtų galimai greičiau imtis iniciatyvos organizuoti redakcinę kolegiją ir neatidėliojant pradėti darbą.

Tai būtų graži dovana Kalifornijos lietuviams, kuri ir ateities kartoms būtų — ir būtų pasididžiavimas! — kad prie Pacifiko vandenyno yra palikti neišdildomi pėdsakai mūsų tėvynės labui.

Ta pačia mintimi baigdamas manyčiau, kad ir prel. Jono Kučingio 38-neri klebonavimo metai bei jo tolimesnė veikla paliks tuos pačius neišdildomus pėdsakus Los Angeles lietuvių istorijoje.

Ilgiausių metų Gerbiamas ir Mylimas Prelate!

Vytautas Šeštukas

Žvilgsnis į praėjusius metus

Antanas Juodvalkis

(Tęsinys iš praeito nr.)

Išeivijos lietuvių ilgameitės pastangos atgauti Lietuvai nepriklausomybę, kad ir netiesiogiai prisideda prie tautinės minties ir lietuviybės išsilaikymo tautoje. Pogrindžio spauda ir pavergtos tautos kasdienybės informacija, prisideda ir prie išeivijos išsilaikymo ir tolimesnių, nors ir asmeninių ryšių plėtimo. 1988 metais masinėmis demonstracijomis 40 metų terorizuotos ir užguitos tautos išsiveržimas, reikalaujant pagrindinių žmogaus teisių bei teisinės valstybės atsteigimo, parodė komunistinio režimo pilną bankrotą. Viešumas ir persitvarkymas sulaukė lietuvių tautos pritarimo ir žmogiškų teisių atstatymo. Kaip laiškuose iš Lietuvos rašoma, kad mes čia gyvendami, nesuvokiame visos tos nuotikos, apėmusios visą kraštą, nors ir gauname informaciją. Reikia dalyvauti, reikia matyti ir pergyventi, kai keliama tautinė trispalvė vėliava Gedimino pilies bokšte, giedant tautos himną, o ne vien tik tenkintis kompiuterine informacija. Tai užguitos, niekintos ir terorizuotos tautos, lyg ugniakalnio lavos išsiliejimas, parodant okupantui jo pastangų bergždumą. Įdomu, kad visą šį tautinį judėjimą organizuoja ir demonstracijose dalyvauja jaunimas, 40 metų geležine uždanga atskirtas nuo pasaulinių laisvės versmių. Laisvės šūkiai nesustabdomi, jie prasiveržia ir pro uždangas ir gulagų užtvartas. Lietuvos persitvarkymo sąjūdis jau iškovojo lietuvių kalbą ir tautiniams simboliams tinkamą vietą ir pagarbą. Nors Sąjūdis veikia komunistų partijos kontrolėje, bet organizuoja masinius mitingus ir žadina tautą iš apatijos, bet jų veiklą stebi ir registruoja KGB milicijos viską matanti akis. Kažkodėl šia "perestroika" neužsikrečia rusų tauta ir pasilieka miegančiu milžinu. Rusų imperializmas, vykdytas baltųjų carų ar raudonųjų diktatorių, matomai, patenkina rusų tautą ir jie remia komunistinių valdovų grobuoniškas pastangas.

Praėjusią vasarą Persitvarkymo sąjūdžio vadai lankėsi Amerikoje ir skelbė išeivijai apie jų pastangas nusikratyti stalinistais ir atskleisti jų kruviną veiklą. Atleisti cenzūros varžtai, sudaro sąlygas plačiau pasisakyti įvairiais klausimais ir iškelti lietuvių tautai padarytą nepataisomą skriaudą. Būdinga, kad kalbėtojai

ir tenykštė spauda smerkia stalinizmą, bet tyli apie komunistų partijos vaidmenį. Ir Stalinas ir Brežnevas bei kiti vadai veikė partijos vardu ir visus kruvinus darbus vykdė pritariant KP centro komitetui.

Tauta džiaugiasi jau pasiektais, nors ir skurdžiais laisvėjimo ir demokratėjimo laimėjimais, bet siekia pilnos laisvės, kaip jie rašo: suvereniteto. Lietuvos Laisvės Lygos, iki tol veikusios pogrindyje, o dabar išėjusios į viešumą, reikalavimai yra griežtesni ir siekia pilnos demokratijos ir Lietuvos nepriklausomybės. Jų reikalavimai Kremlui yra nepriimtini, nes KP ir Gorbačiovo "perestroika" siekia tik ekonominio persitvarkymo, bet ne pavergtoms tautoms laisvės suteikimo.

Išeivija džiaugiasi tautos gyvastingumu ir drąsiu ryžtu atsipalaiduoti Kremliaus hegemonijos ir remia pastangas, siekiant laisvės ir nepriklausomybės. Tai tik pirmieji Sąjūdžio laimėjimai, nes jų pastangas ir tolimesnį laisvėjimą stabdo ne tik Kremlius, bet ir savieji biurokratai, įsitvirtinę raktinėse pozicijose ir nenori nustoti turimos galios bei privilegijų. Vidaus kova gali būti net sunkesnė, ką parodė praėjusios vasaros padaryti nutarimai, nesideriną su Sąjūdžio norais.

Tautą ir išeiviją laukia sunkus darbas, nes persitvarkymas ir laisvės siekis nėra vienos dienos reikalas. Turime vieni kitus paremti, vieni kitiems pagelbėti, nes sujungtomis jėgomis lengviau įgyvendinami aukštieji idealai.

1988-tieji metai tautai buvo ypatingi metai, nes masinėmis demonstracijomis parodytas tautos gyvastingumas ir iškelti laisvės ir demokratijos reikalavimai. Išeivija remia tau-

tos ryžtingus ir drąsius reikalavimus, bet pasilieka pagrindiniam tikslui — siekti Lietuvai pilnos nepriklausomybės.

Šioje apžvalgoje paminėjau tik pačius svarbiausius įvykius, teikiančius pasididžiavimą tautai ir išeivijai, bet yra ir liūdnesnių reiškinių.

Išeivijos spauda ir knyga neranda pakankamai skaitytojų ir skursta. Nemalonią žinią pranešė žurnalo MOTERIS leidėja, Kanados lietuvių katalikių moterų draugija, kad nuo 1988 metų pabaigos sustabdo žurnalo leidimą, nes sumažėjo bendradarbiai ir prenumeratoriai.

Taip pat sustabdomas ir prie "Laisvosios Lietuvos" leidžiamas mėnesinis leidinys — LIETUVOS PAJŪRIS, nes stokojama lėšų. Specifiniai reikalavimai skirtų žurnalų leidimo sustabdymas, yra nuostolingas lietuviškai kultūrai. Leidžiama dar gyva lietuviškoji periodinė spauda, kas kart susiduria su šiais pagrindiniais sunkumais: prenumeratorių, bendradarbių, redaktorių ir lėšomis. Reikėtų bandyti ideologiniai artimesnę spaudą sujungti, paliekant atitinkamus skyrius, negu laukti jų mirties. Suprantama, kad tai nelengvas reikalas, nes susiduriama su daugeliu sunkiai sprendžiamų klausimų. Jei ilgiau bus delsima, tai kai kurią spaudą gali ištikti likimas jau už-

sidariusių leidinių: Kalevio, Naujienų, Vienybės ir anksčiau minėtų.

Laikas pagalvoti ir veikti.

INSPECTORS

All levels of NICET certified inspectors are needed for a major highway construction project on I-95 in Stonington, CT. Project has 2 year schedule with a Feb. 1989 start. Send resume and salary history to:

EMI/MCFARLAND-JOHNSON
ENGINEERS INC.
P.O. BOX 1980
BINGHAMTON, NY 13902
EOE M/F/H/V

Plumbers

MASTER JOURNEYMEN EXPERIENCED

START THE NEW YEAR WITH A NEW JOB!

Our company's expanding again. We need people who can grow with us.

- ★ Full Time Career Position
- ★ High Earnings Potential
- ★ Guaranteed \$500 week
- ★ Retirement Program
- ★ Paid Vacation
- ★ No Layoffs

We are the industry leader. Paid training program. Call Tim Ward at 216-692-4004.

ROTO-ROOTER

QUALITY CONTROL SUPERVISOR

A. S. M. E. Boiler & pressure vessel shop experience in maintaining a quality control system which assures all code requirements are met or exceeded. Five years quality control experience minimum.

Send resume to:

SUPERIOR BOILER WORKS INC.

P. O. BOX 1527

HUTCHINSON, KANSAS 67504-1527

ATTN: T. J. ROUSE

An Equal Opportunity Employer

Let us love and serve the Lord!

Eight hundred years ago Francis of Assisi was born. The world hasn't been the same since. Today, the Franciscan family invites you to join us in bringing the gospel to our age.

For information write.

Fr. John Wojtowicz, O.F.M.
Franciscan Vocation Office
3661 S. Kinnickinnic Ave.
St. Francis, WI 53207

Name _____
Address _____
City _____ State _____
Zip _____ Phone _____
Age _____

MACHINISTS NEEDED
DED-TRU OPEATOR
DIE FINISHER
ID/OD GRINDER HANDS
Must be experienced, and familiar with carbide and steel tooling for cold heading, forming and impact extruding. Good pay, benefits, excellent working conditions.
SOUTHERN CARBIDE DIE
10130 Capital Ave.
Oak Park, MI 48327
313-542-1600

(1-7)

KŪRYBA IR MOKSLAS

'Pabudimas' Bostone

Malonu, kad Antanas Škėma, nors ir po mirties, vėl buvo bostoniečių svečias. Juk kadaise jis čia vaidino Bostono lietuvių dramos sambūrio pastatymuose -- Karklinšo pjesėse "Raudona sis vynas" ir K. Inčiūros dramoje "Vincas Kudirka", o dabar grįžo toks pat talentingas A. Škėma -- dramaturgas.

Šį kartą jis mus aplankė su New Yorko amerikiečių dramos kolektyvo "Arts Club Theater" anglų kalba suvaidinta drama "Pabudimas", kurį pakvietė ir globojo Lietuvių Bendruomenės Bostono apylinkės valdyba. Ji čia suorganizavo net du šio veikalo spektaklius sausio 7 ir 8 d.d. The Margaret Jewet Hall, Cambridge, taigi skirtus daugiau amerikiečių publikai.

"Pabudimo" turinio gal ir nevertėtų čia detalai pasakoti, nes veikalas yra išspausdintas Antano Škėmos raštu II-me tome. Tai NKVD suimtųjų ir terorizuojamųjų lietuvių psichologinė ir fizinė inkvizicija ir 'spalvingi' jų budelių charakteriai, kur tragiškai susikryžiuoja meilė, buvusi draugystė, heroizmas, savanaudiškumas, brutalumas, per vėlai prabudusios sąžinės graužatis, ir visa tai uždengia juodas mirties šydas. Paties Škėmos pasiskaidymu, tai "komunizmo prievartinis nužmoginimas ir žmogaus kova prieš prievartą ir jo dvasinį suniekinimą".

Nors vaidintojai kai kuriuos autoriaus glaudžiai supintus platesnius dialogus gal kiek ir sutrumpino, bet drama liko vis tiek kietai koncentruota, neblaškė dėmesio nereikalingi scenos atributai, o svarbiausia -- kolektyvo sukurta spektaklio nuotaika per rampą jaudinančiai apėmė žiūrovus, sustingusius absoliutinėje tyloje. Tai pasigėrėtinas profesionalų aktorių ir režisieriaus kūrybos rezultatas, kurio ne visada pasiekia ir mūsų geriausieji scenos mylėtojai.

Dramoje veikėjų ne daug: Kazys, NKVD suimtas ir tardomas partizanas, -- Arūnas Čiuberkis, jo žmona Elena -- Julija Nasvytytė, tardytojas Pijus -- Paul Taylor Robertson, stalinistinis enkavedistas Pranas -- Mike Jankowitz, laukiantis sunaikinimo kunigas Antanas -- Neal Harper ir moters balsas užkulisy -- Andrea Mead. Veikalo režisierė -- estė Linda Pakri, režisavusi jau daug kitų vaidinimų.

Kalbant apie šiuos pro-

fesionalus -- aktorius, ir nesileidžiant į kiekvienos frazės ar žingsnio analizę, netenka ieškoti kokių esminių pastabų, nes čia tenorime pasakyti tikrai nuoširdaus žiūrovo išpūdį.

Šiame kolektyve mums ypač iškyla sukūręs idealisto partizano vaidmenį Arūnas J. Čiuberkis, vienas tvirčiausių šio teatro ramsčių, jau vaidinęs kituose veikaluose ir "New Conservatory Theatre", kuris turi ne tik aktoriui dėkingą išvaizdą, bet ir visus imlios kūrėjo sielos duomenis. Tad tikrai džiugu buvo scenoje matyti šį mūsų tautietį, tvirtai pasiryžusį nepalaidoti savo brandaus talento kitose pelningesnėse profesijose.

O Paul Taylor Robertson, nelaimingasis tardytojas, po savo biografijoje jau įamžintų daugybės komunistinio režimo priešų, savo tautiečių kankinimų ir žudymų, turėjęs išlaikyti gero enkavedisto egzaminus, pats suinaikindamas savo mylimąją Eleną ir jaunystės draugą Kazį -- buvo parsidavėlio, karjeristo, dar neatšalusio mylimojo ir atbudusios sąžinės bei mirties baimės prisotinto žmogaus charakteris, kurio vaizdą publika, su gailėsčiu atskiestu siaubu, išsinešė ir namo. Tokiame psichologiniame sudėtingame vaidmenyje šis aktorius niekur nė akimirkai 'neišsikvėpė', nenutrūko jokiam poilsiui jo charakterio pagrindinis siūlas ir net slystantis nuo kėdės skersio-

nio jo bato kulnas gal ir atsitiktinai pavirto ir jo paslydusios sielos detale.

Toks pat iki galo išlaikytas išliko ir stalinistinis enkavedistas Mike Jankowitz, net savo išvaizda ir judesiais panašus į mums pažįstamos tautybės tardytoją -- šaltas, be pasigailėjimo šešėlio Stalino tamsas ir net per savo viršininko būsimą lavoną žengiantis į numatytą tikslą.

Na, kai kam gal tik Elena galėjo atrodyti per santūri. Betgi tokios ir reikėjo, nes ji ir mirtį pati šaltai pasirinko, kai jau buvo kankintojų sufluosinta šiam gyvenimui. O iš kunigo Antano (australiečio Neal Harper) nieko daugiau negalim būtų reikalauti.

Lygiai pagirtina būtų ir režisierė Linda Pakri, turinti

Aktorius Arūnas Čiuberkis ir režisierė Linda Pakri (estė).

jau ankstesnių teatrinio darbo nuopelnų, vykusiai įrėmusi spektaklį.

Bostono LB apylinkės valdyba, pakviesdama šį teatrą kolektyvą, turėjo galvoje tikrai naudingą tikslą. Ji norėjo parodyti amerikiečiams ir angliškai kalbančiam mūsų jaunimui ir gerą lietuvišką dramos veiklą, ir atskleisti tragišką sovietinės okupacijos dienų vaizdą. Gal dėl to ir vaidinimas buvo nukeltas į Bostono universitetinį kvartalą, kad lengviau pasiektų kitataučius, nors lietuviai vis tiek sudarė publikos daugumą.

Tiesa, prie vaidinimo programos buvo pridėta ir trumpa partizaninio bei mūsų tautos genocido istorijos tarpsnio apžvalga, svetimam žiūrovui turėjusi padėti geriau suprasti veikale vaizduojamus įvykius. Bet A. Škėmos "Pabudimo" svarbiausias siekimas buvo literatūrinis lygis, o ne tik grynai propagandinis uždavinys. Dėl

to svetimam žiūrovui galėjo net šiek tiek susikreivinti teisybė. Atseit, kaip čia yra, kad lietuviai kovoja prieš rusų okupaciją, o scenoje tik tai išdavikas lietuvis naikina kitą patriotinį lietuvių ... Bet iš tiesų veikale vis tiek per daug nutolta nuo tikrovės, kuri ir dabar kartoja, kai Maskvos tarnas lietuvis teisia laisvės siekiantį lietuvių ir milicininkai demonstruoja valdžios lazdas Katedros aikštėje.

A.G.

FITTERS

STRUCTURAL AND MACHINE WELDMENTS. MINIMUM 3 YEARS EXPERIENCE. ALL BENEFITS. SEND RESUME TO:

P. O. Box 1324
Dearborn, Mich. 48121

(2-8)

MACHINISTS NEEDED DED-TRU OPERATOR DIE FINISHER

ID/OD DRINDER HANDS
Must be experienced, and familiar with carbide and steel tooling for cold heading, forming and impact extruding. Good pay, benefits, excellent working conditions.
SOUTHERN CARBIDE DIE
10130 Capital Ave.
Oak Park, MI 48327
313-542-1600

(2-8)

RAŠINIŲ KONKURAS

Amerikos Lietuvių Tautinė Sąjunga skelbia rašinių konkursą jaunimui. Tema -- **DABARTINIAI ĮVYKIAI LIETUVOJE**. Amerikos Lietuvių Tautinė Sąjunga kviečia ir skatina visą lietuvišką jaunimą, 14 metų iki 20 metų amžiaus, dalyvauti konkurse. Tema turi būti bent penkių (5) mašinėle spausdintų puslapių. Lituanistinių mokyklų mokytojai, bei įvairių organizacijų vadovai, yra prašomi paskatinti jaunimą rašyti aukščiau minėta tema.

Konkurse dalyvaujantiems bus skiriamos trys premijos:

I -- \$250.00

II -- \$150.00

III -- \$100.00

Premijų paskirstymui jury komisija bus sudaryta ir paskelbta vėliau.

Tema turi būti pasirašyta slapyvardžiu. Kartu su tema prašoma prisiųsti užklijuotą voką, pažymint vardą, amžių ir adresą. Konkurso rašiniai turi būti prisiųsti iki 1989 m. sausio mėn. 31 d. sekančiu adresu:

**Amerikos Lietuvių Tautinė Sąjunga, Vida Jonušienė,
12500 Pawnee Rd., Palos Park, Illinois, 60464.**

Aktorė Julija Nasvytytė.

Lietuvos persitvarkymo išpūdžiai

Ingridos Bublienės pokalbis su dr. Antanu Butkum

Pastaraisiais mėnesiais visa išeivija su dideliu dėme siu sekė įvykius Lietuvoje. Laisvojo pasaulio spauda ten vykstančius pasikeitimus įvairiai aprašė ir komentavo. Visuomenininkas dr. Antanas Butkus buvo šių įvykių aktyvus liudininkas, nes pačioje dvasinėje įtampoje viešėjo Lietuvoje. Jis mielai sutiko atsakyti į sekančius klausimus.

Ar vykote į Lietuvą ilgesniui laikui tik aplankyti gimines, ar iš arčiau pažinti dabartinės Lietuvos persitvarkymo eigą?

Lietuvoje lankiausi ketvirtą kartą. Pirmą kartą ten buvau prieš 12 metų. Du kartus kvietė Eksperimentinės ir Klinikinės Medicinos Institutas, o vieną kartą Vilniaus Universiteto biochemijos katedra. Šį kartą vėl buvau Instituto svečiu. Su Instituto mokslininkais ir Kauno Kardiologijos institutu esu daręs bendrus bandymus. Šalia to skaičiau daugelį paskaitų gydytojams ir kitiems medicinos darbuotojams.

Šį kartą Lietuvoje išbuvau du mėnesius. Oficialus kelionės tikslas – peržiūrėti atliktų bendrų darbų rezultatus ir supažindinti kolegas Institute su personaliniu kompiuteriu, kurį jiems padovanojau. Antra, Lietuvoje dabar gyvena (grįžę iš Sibiro) mano du broliai, o mama su seserimi ir jos šeima dar nėra sugrįžę, tad dedam pastangas ir juos pervežti į Lietuvą.

Jums yra tekę dalyvauti eilėje išeivijos masinių manifestacijų bei suvažiavimų. Kaip šiuos galite palyginti su steigiamuoju Sąjūdžio suvažiavimu Vilniuje?

Apie Lietuvos persitvarkymo eigą atidžiai sekiau dar prieš išvykdamas amerikiečių spaudoje ir nujaučiau, kad ten, kaip ir kituose Pabaltijo kraštuose, vyksta dideli dalykai. Tačiau to, ką pamaciau nuvažiavęs, net sapne ne sapnavau. Dar ir dabar reikia didesnės perspektyvos, kad apie tai būtų galima objektyviai kalbėti. Ypatingai paveikė Steigiamasis Persitvarkymo Sąjūdžio suvažiavimas, į kurį laimingu sutapimu patekau tik nuvykęs į Vilnių. Šio suvažiavimo jokių būdu negalima sulyginti nei su viena išeivijos 'masine manifestacija ar suvažiavimu'.

Sąjūdžio suvažiavime dalyvavo visa Lietuva – vieni Konferencijos salėje, kiti aikštėj prie salės laukdami žinios, tretieji prie televizijos aparatų. Pastarieji buvo taip prietų aparatų 'prilipe', kad neturėjo net laiko valgiui pasigaminti.

Ar suvažiavimo darbotvarkė buvo sklandi? Ar galėjo visi ten esantys pasireikšti, ar tik delegatai?

Suvažiavimas vyko labai sklandžiai, su iš anksto gerai paruošta darbotvarkė. Kalbėjo visi Sąjūdžio organizacinės grupės nariai. Buvo keletas sveikinimų, jų tarpe ir PLB pirmininko dr. V. Bieliausko. Estų ir latvių delegatų sveikinimai buvo sutikti su audringais plojimais. Taip pat palankiai buvo sutiktas ir dr. Bieliausko sveikinimas. Buvau gavęs ir aš pakvietimą kalbėti, bet kadangi šiuo metu aš nieko neatstovavau, tai tos garbės atsisakiau. Konferencijos salėje buvo virš 5000 dalyvių ir dar labai, labai daug stovinčiųjų lauke. Savaimė aišku, kad visi ten esantieji neturėjo progos pasireikšti.

Ar suvažiavime teko susitikti su spaudos korespondentais? Kokie jų išpūdžiai?

Suvažiavimas tęsėsi iki vakaro su mažom pietų pertraukom, per kurias visi skubėjo prie tvarkingai paruoštų užkandžių bufetuose, kur buvo galima nusipirkti maisto ir sočiai užvalgyti. Pirmą dieną drauge su broliu, o antrą su jo dukra, kuri šiuo metu dirba Instituto ligoninėje kaip gydytoja, 'lyg prilipe' išsėdėjome konferencijos salėje ir drauge su visais plojomiršaukėm "Lietuva!, Lietuva!, Lietuva!". Tikrai, visai nebuvo nei laiko, nei noro tuo metu ką nors daugiau sutikti, kad tas neišblaškytų mūsų labai šventiškos nuotaikos.

Su spaudos korespondentais buvau susitikęs po Sąjūdžio suvažiavimo ir papasakojau jiems savo labai teigiamą išpūdį apie Sąjūdžio pradėtą darbą linkėdamas, kad jis apsilavinuotų visų mūsų trokštamais rezultatais. Kalbėjau taip pat ir per radiją.

Ar suvažiavime buvo minima ir tautos dalis išeivijoje?

Išeivijos lietuviai suvažiavime buvo keletą kartų labai pagarbiai paminėti. Kai dr. Bieliauskas išvardino laisvo pasaulio kraštus, kur yra įsteigta Lietuvių Bendruomenė, visų jų sveikinimai suvažiavimo dalyvių buvo labai šiltai sutikti.

Suvažiavime buvo išreikštas nusistatymas, kad išeivijos lietuviai, kaip ir Sibiran ištremtieji, yra Stalino teroro aukos ir kad juos taip pat reikia traktuoti kaip nuo to teroro nukentėjusius žmones.

Yra projektas Rumšiškių Buities muziejuje įrengti ne tik "Kankinių Lietuvos"

(ištremtųjų Sibiran), bet taip pat ir "Išeivijos Lietuvos" skyrių, kuriame būtų sukaupotos būdingos memorialijos.

Jums teko pirmininkauti JAV LB Krašto valdybai ir aktyviai reikštis kitose išeivijos organizacijose, bei bendradarbiauti spaudoje įvairiais Lietuvos laisvinimo klausimais. Įdomu, kaip tai atrodė Jums Suvažiavimo perspektyvoje – ar mūsų veikla turėjo kiek įtakos į tautos atbudimą?

Laisvės troškimas Lietuvoje niekada nebuvo išblėsęs. Tą ir aš mačiau besilankydamas Lietuvoj. Anuomet tas laisvės troškimas dėl labai suprantamų priežasčių buvo subtilus, net prislėgtas. Lietuvos pagrindžio spauda ir retkartiniai disidentų pasireiškimai rodė tos laisvės troškimo išorines žymes. Bet su pirmuoju Gorbačiovo pareiškimu apie viešumą, demokratiją ir ekonominę persitvarkymą, tie jo viešai ištarti žodžiai nelyginant burtininko lazdelė išjudino Lietuvą. Pradžioje sujudo inteligentija, ypatingai rašytojai, o dabar ir visas kraštas, su labai mažom išimtim, išgyvena prisikėlimo renesansą.

Išeivijos lietuvių veikla turėjo įtakos į tautos atbudimą vien dėl to, kad ji priminė kraštui, kad ten lietuviai nėra visai vieni. Antra, išeivijos lietuviai prisidėjo ir prie to, kad Vakarų pasaulis visai nepamirštų Lietuvai ir kitom Pabaltijo valstybėms duotų pažadų ir kad neįteisintų jų okupacijos.

Iš kitos pusės, Sovietų Sąjunga (ypatingai dabartinio 'viešumo' metu) turi skaitytis su Pasaulio viešąja nuomone, užtat ji negali taip lengvai su sitvarkyti su Pabaltijo kraštais kaip kad jie tą galėtų daryti, jei mes neturėtume užtarėjų iš Vakarų. Vakarų di-džioji spauda dar ir šiandien atidžiai stebi kas dedasi Pabaltije ir tuo pačiu Kremlui neleidžia per daug ten savivaliauti.

Ar teko kalbėtis su Lietuvos jaunimu? Kokie jų rūpesčiai?

Lietuvos jaunimas labai aktyviai įsijungė į Sąjūdžio darbą. Liepos 9 d. demonstracijos buvo sušauktos be jokių telekomunikacijos priemonių – nei spauda, nei radijas ar TV to fakto nepagarsino. Žinia žaibo greitumu apskriejo Vilnių, sukviesdama net virš 150,000 žmonių. Prie to labai didele dalim prisidėjo jaunimas. Jaunimas aktyviai prisidėjo ir prie kitų demonstracijų organizavimo. Kai buvo renkami parašai dėl Lietuvos Konstitucijos papildymų, jau-

nimas matėsi ankstyvą rytą ir vėlyvą vakarą, žvarbiom rudens dienom su vėliavomis Katedros aikštėje, prie valdiškų pastatų, gatvių kryžkelėse renkant parašus. Kai užėdavo vakaras, jaunimas žiburėliais pasišviesdami nurodinėjo praeiviams kur reikia pasirašyti. Jaunimas taip pat lankė butus gyvenvietėse. Tad nenuostabu, kad buvo surinkta 1.7 milijono parašų tik iš suaugusių žmonių. Beje, man buvo labai liūdna sau konstatuoti, kad aš ten tik svečias, kad aš neturiu teisės pasirašyti ...

Jaunimas šiuo metu yra taip įsivėlęs į talką Sąjūdžiui, kad šalia to darbo ir mokslo, apie ką kitą net pagalvoti neturi laiko.

Girdime, kad Lietuvoje atsikuria įvairios ideologinės organizacijos. Kaip čia gyvuojančios organizacijos gali joms padėti?

Lietuvos televizijos laidoje mačiau diskusijas apie jaunimo organizacijas. Daugumas dalyvių labai negatyviai pasisakė apie komunistines organizacijas. Jie skundėsi, kad ten viskas tik partinė propaganda, kad jaunimas neturi kur savo iniciatyvos parodyti.

Daugelis sakėsi norį būti skautais, kur pats jaunimas vadovauja savom progra-

mom, kur žaidžiama ir sportuojama. Vyresnieji skundėsi, kad nėra pakankamai skautiškos literatūros, kad norėtų jos gauti iš išeivijos lietuvių ir kad anie padėtų organizuoti.

Ateitininkija juda labai atsargiai. Atrodo prisibijo, kad padėčiai pasikeitus nebūtų iššifruoti ir dėl to nukentėtų. Žinoma, toje situacijoje ir skautams nebūtų lengviau, o revoliucija be rizikos vargiai įmanoma.

Kokią rolę šių dienų persitvarkyme vaidina moterys?

Su jokia moterų organizacija neteko kalbėti, tad jų veiklos apibendrinimo neturiu. Institute lankiausi Sąjūdžio rėmėjų susirinkimuose. Grupei dabar vadovauja moterys. (Joms nepatiko profesoriaus vadovavimas, nes pastarasis buvo per aktyvus ir 'komunistinio rojaus' metu.)

Moterys drauge su jaunimu energingai rinko parašus, aukas Sąjūdžiui, platino jo literatūrą ir diskutavo Sąjūdžio platformą bei konstitucijos pakeitimų paisylymus. Gi dr. Kazimiera Prunskienė yra ne tik moterų, bet taip pat viso Sąjūdžio pažiba ir gabi ekonomistė Tarybos savarankiško ekonominio susitvarkymo reikaluose.

Extruder Operator

We have openings for Operators for our new Cast Extrusion line. The shift schedule will be: 3 days ON, 3 days OFF, 3 ON, 3 OFF, etc. This is a 7 day/week continuous operation.

Work Hours:

Day shift: 7am-7pm
Evening shift: 7pm-7am

Starting Wage: \$9.69/hour
Evening shift differential & Sunday premium.

Borden offers competitive wages and a comprehensive benefits package. Please apply in person between 9am-4pm and fill out an application.

Borden/Resinite
Packaging & Industrial
Products Division
1 Clark Street
North Andover, MA 01845

An equal opportunity employer M/F/H/V

PETKUS

TĖVAS IR SŪNUS

MARQUETTE FUNERAL HOME

TRYŠ MODERNIŠKOS KOPLYČIOS

2533 West 71 St., Chicago, Ill.

1410 So. 50th Ave., Cicero, Ill.

Tel.: 476-2345

AIKŠTĖ AUTOMOBILIAMS STATYTI

Reikšminga šventė

Prie Šv. M. Marijos Nekalto Prasidėjimo bažnyčios Chicagoje šventiška nuotaka. Būriuojasi svečiai, giminės, rudens danguje šviečia pageltę lapai.

1988 m. spalio 15 d. Viktorijos Reginos Kučaitės ir Dariaus Petro Siliūno vestuvės.

Ilgamečiai skautų vadovai džiaugsmingai stebi jaunųjų pulką. "Tai kuris gi čia Siliūnas su video sukinėja?" – "Algimantas," – atsako jūreivis vadovas. Ir mini tuos visus "Siliūniukus", kaip jie skautavo, stovyklavo. Neapsileidžia nei sesės. Rodo į ateinančią Danutę Siliūnaite-Stasaitienę – "mūsų skautė, dabar jau mama! O jaunoji – Viktorija ... nuo pirmųjų metelių stovyklose užauginta. Labai į mamą. Abi

buvo tos pačios "Žemaitės" draugovės draugininkės: mama v.s. Regina 1960 metais, o Viktorija – 1980-aisiais." Taip linksma ir gera, kad nors imk ir dainuok"

"Kai 'Aušros Vartai' atžygiuos, kai jūrų skautai atburiuos ..."

Susikaupiam rimčiai ir žengiamo šventovėn liudyti Viktorijos ir Dariaus pažadą. Muzikos aidai sutinka gražų jaunųjų pulką. Darius Siliūnas tiesia ranką tėvėlių Reginos ir Viktoro Kučų atlydimai Viktorijai.

Apeigos bažnyčioje buvo dovana akiai ir sielai. Šv. Mišias laikė v.s. kun. A. Saulaitis, S.J. Skaitymus atliko jaunosios pusseserė Jolita Kriaučeliūnaitė, Mindaugas Siliūnas ir Linas Kučas.

A. Namikienė

Duoną ir Vyną aukojimui atnešė jaunųjų tėveliai. Vargonais grojo D. Polikaitis, smuiku H. Strolia, fleita – R. Polikaitytė. Giedojo A. Jurgutytė ir L. Rasutienė. Jaunųjų pulką sudarė: D. Petrulienė, L. Cieski, A. Lelienė, R. Kučienė, P. Morrison, L. Budrienė, M. Siliūnas, D. Budrys, D. Siliūnas, L. Kučas, R. Siliūnas ir S. Vaznelis. Gėles nešė K. Jonušaitė, žiedus – D. Karanzalis.

Vakare didžiulėje "Konstantino ir Elenos" salėje svečius pasitiko laimingi jaunieji, jų tėveliai Regina ir Viktoras Kučai, Vladė ir Bronius Siliūnai ir jaunosios brolis Linas su žmona Renata.

Svečiams susėdus, pro margaspalves juostas atžygiavo jaunieji pirmajam-bendram duonos ir druskos kąsniui. Kun. A. Saulaitis prieš vakarienę dėkojo Dievui "už žmones, kurie mus myli".

Vestuvių vaišėms vadovavo Viktorijos pusseserė Vida Kriaučeliūnaitė-Jonušienė ir dr. Petras Kisielius, kurio paskelbtą vaišių taisyklę "nedaužyti stiklų, bet sudainuoti jauniems dainą" visi puikiai vykdė ir vis būreliais rinkosi prie jaunųjų stalo su daina, laukdami bučinio.

Pirmojo pabrolio S. Vaznelio pakviesti tostui, sustojo visi svečiai nuoširdžiam linkėjimui "Ilgiausių metų", į kurio taktą tyliai siūbavo virš jaunųjų stalo kabantis 'sodas'. Jį pagal senuosius mūsų papročius, iš šiaudų suvėrė šioms vestuvėms Lietuvoje S. Šaltenytė, o atvežė jaunojo teta Sofija Šaltenienė.

Viktorijos tėvelis į sveikinimą jauniems įpynę ir gilią Kahlil Gibran's mintį. Siliūnų šeimos vardu sveikino jaunojo brolis Algimantas. Jaunojo senelis Vladas Išganaitis, buv. "Vytauto Didžiojo" šaulių rinktinės vadas, pasakė ypatingai prasmingą, patriotinę, kalbą. Jaunosios giminių vardu kalbėjo dr. L. Kriaučeliūnas ir Viktorijos krikšto mama Janina Mikutaitienė. Jaunojo pusbrolių iš Lietuvos sveikinimą, parašytą raš. Sauliaus Šaltenio, perskaitė A. Siliūnas. Trumpa sveikinimo ištraukėlė: "Ir ką gi reiškia Viktorija? Nejaugi tėveliai jau iš anksto žinojo, kad ji bus karalienė, nugalėtoja? O ir Darius – tai ne šiaip sau lepišelis! Tai irgi nugalėtojo vardas ..."

Labai buvo malonu stebėti "Sadutę" ir "Rezginėlę", šokamą mūsų jaunų profesionalų. Tai ačiū tiek darbo įdėjusioms lituanistinėms mokykloms ir tautinių šokių grupėms.

Jaunieji Viktorija ir Darius Siliūnai.

Jaunasis – Darius Siliūnas savo žodyje pasakė, kad "tėvams padėkoti net nėra tinkamos kalbos". Ir tikrai, kai buvo pakviesti Siliūnų šeimos vyrai sudaryti ratelį, kurio viduryje sukosi jaunieji, žiūrėdama į tėvą Bronių Siliūną prisiminia senosios Graikijos laimingąjį tėvą, kurį ant pečių nešė olimpijadą laimėję sūnūs.

Šaunios vestuvės jau praeity. Jaunoji pora gyvena Darien, IL., pilnai pasiręmusi prasmingam gyvenimui. Viktorija Kučaitė-Siliūnienė yra baigusi abi "Kr. Donelaičio" lit. mokyklas, nuo mažens "Aušros Vartų" tunte skautė ir vėliau vadovė, "Grandies" grupės šokėja. Illinois U-te baigė farmaciją ir dirba savo profesijoje. Darius Siliūnas - baigęs ČALM lit. mokyklą. "Lituanikos" tunto jūrų skautas, budys. Mokslo laipsnį iš Computer Science įsigijo IIT Chicagoje.

Gražiausios ateities jauniems, o jų tėveliams pagarba ir padėka.

KONKURSAS BESIMOKANČIAM JAUNIMUI

JAV LB švietimo taryba skelbia rašinių konkursą besimokančiam jaunimui.

Amžius: 15-20 metų.

Rašinių temos:

1. "Varpo" šimtmetis,
2. Daktaro Vinco Kudirkos gyvenimas ir darbai,
3. Rusų valdininkai Kudirkos satyroje.

Rašinio dydis — mažiausiai 3-4 mašinėlė rašyti puslapiai. Rašinį pasirašyti slapyvardžiu ir pažymėti amžių. Prie rašinio pridėti užlipdytą vokelį ir užrašyti

slapyvardį. Vokelyje atžymėti slapyvardį, tikrą pavardę, adresą ir telefoną.

Mokyklų vadovybės prašomos talkininkauti jaunimui ir nurodyti temoms šaltinius. Taip pat prašoma prižiūrėti, kad darbai būtų savarankiškai atlikti.

Ištisai nurašyti darbai iš kokios knygos ar laikraščio straipsnių nebus vertinami. Citatas žymėti kabutėmis ir nurodyti autorių.

Rašinius atsiųsti ne vėliau kaip iki 1989 m. balandžio 1 d. šiuo adresu: JAV LB švietimo taryba, 2711 W. 71 St., Chicago, Illinois 60629.

PIEŠINIŲ KONKURSAS

JAV LB švietimo taryba skelbia piešinių konkursą pradinės mokyklos mokiniams.

1. Tema: Gedimino sapno legnėda,
2. Piešinių skaičius: 3-6 paveikslai,
3. Technika laisva: kriedukais, rašalu, vandeniniais dažais,
4. Dydis: minimumas 9x11 colių. Atskiri paveikslai išdėstomi ir pritvirtinami prie plakato (poster),
5. Pažymėti: vardą ir pavardę, adresą, telefoną, amžių, mokyklos pavadinimą ir skyrių.

Konkurso vertinimo komisija kreips dėmesį į temos išvystymą ir estetiką. Piešinius prisiųsti iki kovo 31 d. adresu: JAV LB švietimo taryba, 2711 W. 71st St., Chicago, Ill. 60629.

IRON WORKER — EXPERIENCED IN LAYOUT OF PIPE RAILS, ALL TYPES & CONFIGURATIONS. MUST BE EXP'D: GOOD PAY & BENEFITS. 215-947-1867 OR 215-676-1867. (46-3)

BALTASERMĖGIAI BROLIAI!

O Lietuvos šventasis Atgimime —
Slogios nakties skaisči Kalėdų žvaigždė!
Lyg pirmą kartą po gimtą žemę vaikštom
Ir meldžiamės, ir giedame Tau Himną!

Maironio Dieviškoj minty apsalę,
Bejėgiai kuždame: brangi Tėvyne!..
Ne veltui Sibiro konclageriuos lediniųos
Mus šildė plazdanti širdžių gelmėj Trispaivė.

Užauk, subręski gležnas Kūdikėli,
O Didis Jėzau nusiaubtoji Lūšnelėj!
Kalėdų naktį speigmečiuose kalas
Sunkių prisiminimų skaudžios gėlės!

Dorybė — šviesą gynę neapgynę
Juodų dienų baltasermėgiai broliai!
Vyčiu per Lietuvą — vos vienas šuolis,
O laisvėn — šviesmečių tamsos gadyne..

1988.XII.2

Teresė Norvida Vitkauskienė

Dirva gavo šį sveikinimą iš Lietuvos Persitvarkymo Sąjūdžio Kauno tarybos. Aplankas pieštas dail. Raimondos Bateikaitės.

1989 M. KELIONĖS Į LIETUVĄ

BALANDIS

LIETUVA IR BELGIJA — 14 dienų: 8 d. Lietuvoje, 9 naktys Vilniuje, 1 d. Maskvoje, 2 d. Briuselyje.

Kellonė Nr. 414 balandžio 14-27 **\$1,799** iš Bostono ir Niujorko
\$1,982 iš Čikagos

GEGUŽĖ

LIETUVA IR SUOMIJA — 14 dienų: 10 d. Lietuvoje, 9 naktys Vilniuje, 2 Kaune, 1 Helsinkyje.

Kellonė Nr. 511 gegužės 11-24 **\$2,109** iš Bostono ir Niujorko
\$2,292 iš Čikagos

LIETUVA IR RUSIJA — 13 dienų: 7 d. Lietuvoje, 4 naktys Vilniuje, 3 Kaune, 2 Maskvoje, 2 Leningrade.

Kellonė Nr. 515 gegužės 15-27 **\$2,159** iš Bostono ir Niujorko
\$2,342 iš Čikagos

LIETUVA IR AUSTRIJA — 15 dienų: 10 d. Lietuvoje, 8 naktys Vilniuje, 3 Kaune, 2 Vienoje.

Kellonė Nr. 525 gegužės 25-birželio 8 **\$2,299** iš Bostono ir Niujorko
\$2,482 iš Čikagos

BIRŽELIS

LIETUVA IR ŠVEICARIJA — 20 dienų: 15 d. Lietuvoje, 14 naktų Vilniuje, 2 Kaune, 1 Maskvoje, 1 Zūriche.

Kellonė Nr. 608 birželio 8-27 **\$2,599** iš Bostono ir Niujorko
\$2,782 iš Čikagos

LIETUVA IR AUSTRIJA — 15 dienų: 10 d. Lietuvoje, 8 naktys Vilniuje, 3 Kaune, 2 Vienoje.

Kellonė Nr. 615 birželio 15-29 **\$2,399** iš Bostono ir Niujorko
\$2,582 iš Čikagos

BALTIJOS VALSTYBĖS, RUSIJA IR SUOMIJA — 17 dienų: 7 d. Lietuvoje, 5 naktys Vilniuje, 2 Kaune, 2 Taline, 2 Rygoje, 2 Leningrade, 1 Helsinkyje.

Kellonė Nr. 622 birželio 22-liepos 8 **\$2,699** iš Bostono ir Niujorko
\$2,882 iš Čikagos

LIETUVA, RUSIJA, ŠVEDIJA IR SUOMIJA — 18 dienų: 7 d. Lietuvoje, 6 naktys Vilniuje, 2 Kaune, 2 Maskvoje, 2 Leningrade, 2 Stokholme, 1 Helsinkyje. Kelionė laivu Baltijos jūra naktį iš Stokholmo į Helsinkį.

Kellonė Nr. 627 birželio 27-liepos 13 **\$2,949** iš Bostono ir Niujorko
\$3,132 iš Čikagos

LIEPA

LIETUVA, LENKIJA IR ŠVEICARIJA — 22 dienos: 15 d. Lietuvoje, 13 naktų Vilniuje, 2 Kaune, 3 Varšuvoje, 1 Zūriche.

Kellonė Nr. 704 liepos 4-25 **\$2,759** iš Bostono ir Niujorko
\$2,942 iš Čikagos

LIETUVA IR ŠVEICARIJA — 15 dienų: 10 d. Lietuvoje, 11 naktų Vilniuje, 2 Zūriche.

Kellonė Nr. 713 liepos 13-27 **\$2,269** iš Bostono ir Niujorko
\$2,452 iš Čikagos

LIETUVA, RUSIJA IR SUOMIJA — 15 dienų: 7 d. Lietuvoje, 5 naktys Vilniuje, 2 Kaune, 2 Maskvoje, 2 Leningrade, 2 Helsinkyje.

Kellonė Nr. 717 liepos 17-31 **\$2,459** iš Bostono ir Niujorko
\$2,642 iš Čikagos

RUGPJŪTIS

LIETUVA, ESTIJA IR SUOMIJA — 15 dienų: 9 d. Lietuvoje, 7 naktys Vilniuje, 3 Kaune, 1 Taline (laivu iš Helsinkio) 2 Helsinkyje.

Kellonė Nr. 802 rugpjūčio 2-16 **\$2,389** iš Bostono ir Niujorko
\$2,572 iš Čikagos

LIETUVA, AUSTRIJA — 15 dienų: 10 d. Lietuvoje, 8 naktys Vilniuje, 3 Kaune, 2 Vienoje.

Kellonė Nr. 810 rugpjūčio 10-24 **\$2,399** iš Bostono ir Niujorko
\$2,582 iš Čikagos

LIETUVA, RUSIJA IR SUOMIJA — 15 dienų: 7 d. Lietuvoje, 6 naktys Vilniuje, 2 Kaune, 2 Maskvoje, 2 Leningrade, 2 Helsinkyje.

Kellonė nr. 814 rugpjūčio 14-28 **\$2,459** iš Bostono ir Niujorko
\$2,642 iš Čikagos

RUGSĖJIS

LIETUVA, LENKIJA IR ŠVEICARIJA — 22 dienos: 15 d. Lietuvoje, 14 naktų Vilniuje, 2 Kaune, 3 Varšuvoje, 1 Zūriche.

Kellonė Nr. 905 rugsėjo 5-26 **\$2,759** iš Bostono ir Niujorko
\$2,942 iš Čikagos

LIETUVA IR SUOMIJA — 14 dienų: 10 d. Lietuvoje, 11 naktų Vilniuje, 1 Helsinkyje.

Kellonė Nr. 914 rugsėjo 14-27 **\$2,209** iš Bostono ir Niujorko
\$2,392 iš Čikagos

LIETUVA — 10 d.: 7 dienos Lietuvoje, 8 naktys Vilniuje.

Kellonė Nr. 944 rugsėjo 14-23 **\$1,799** iš Bostono ir Niujorko
\$1,982 iš Čikagos

SPALIS

LIETUVA IR AUSTRIJA — 15 dienų: 10 d. Lietuvoje, 11 naktų Vilniuje, 2 Vienoje.

Kellonė Nr. 105 spalio 5-19 **\$2,159** iš Bostono ir Niujorko
\$2,342 iš Čikagos

LAPKRITIS

LIETUVA IR SUOMIJA — 14 dienų: 10 d. Lietuvoje, 11 naktų Vilniuje, 1 Helsinkyje.

Kellonė Nr. 102 lapkričio 2-15 **\$1,699** iš Bostono ir Niujorko
\$1,882 iš Čikagos

GRUODIS

LIETUVA IR SUOMIJA — Naujų Metų kelionė, 21 diena: 15 d. Lietuvoje.

Kellonė Nr. 129 gruodžio 29-sausio 18 **\$1,949** iš Bostono ir Niujorko
Kellonė Nr. 129: 16 naktų Vilniuje, 1 Maskvoje, 2 Briuselyje.

Gruodžio 29-sausio 18 **\$1,949** iš Bostono ir Niujorko
\$2,132 iš Čikagos

BALTIC TOURS & ORBIS PARODO VISĄ LIETUVOS IR LENKIJOS GROŽĮ

16 d. kelionė: 6 d. Lietuvoje, 7 naktys Vilniuje, 4 Varšuvoje, 2 Krokuvoje, 1 Zūriche.

Kellonė Nr. 519 gegužės 19-birželio 3 **\$2,059** iš Bostono ir Niujorko
\$2,242 iš Čikagos

Kellonė Nr. 616 birželio 16-liepos 1 **\$2,159** iš Bostono ir Niujorko
\$2,342 iš Čikagos

Kellonė Nr. 714 liepos 14-29 **\$2,159** iš Bostono ir Niujorko
\$2,342 iš Čikagos

Kellonė Nr. 811 rugpjūčio 25-rugsėjo 9 **\$2,159** iš Bostono ir Niujorko
\$2,342 iš Čikagos

Ekskursijos į Palangą ir Klaipėdą su pernaktiniais kiekvienai grupei!

Baltic Tours patarnauja sudarant jūsų artimesiems dokumentus viešnagei pas jus. Nuperkamos mašinos ir kitos dovanos užsienio valiutos parduotuvėse Vilniuje, Kaune ir Klaipėdoje.

Taip pat pradėdame naują paslaugą, statant paminklus jūsų mirusiems giminiams Lietuvoje.

Platesnei informacijai ir kelionių lankstinukams kreiptis:

BALTIC TOURS
77 Oak St., Suite 4
Newtown, MA 02164
Tel.: (617) 965-8080

Mirė dr. Stasys Kuzminskas

Kazimieras Barėnas

Gruodžio 19 d. Nottinghamo, D. Britanijoje, mirė dr. Stasys Kuzminskas, sulaukęs jau senyvo amžiaus (gimęs 1901.I.21, taigi tik truputėlio tetrūko iki 88 m.), bet paskutiniaisiais metais nemaža prišikentėjęs nuo jį užklupusių ligų ir nesėkmingų operacijų.

Čia, mūsų lietuviškai bendruomenei tai buvo autoritetingas asmuo, kurio veikla daugiausia buvo susijusi su D. Britanijos Lietuvių Sąjunga. Su ta organizacija jis iš pat pradžių sutapo ir palaiškė tamprius ryšius iki šiol, nors paskutiniaisiais metais nusiškusdavo, kad jos vadovai ne visada savo veiklą suka tokiu keliu, koks atrodytų pats teisingiausias.

Tiesą sakant, dr. S. Kuzminskas, F. Neveravičius ir J. Lūža, po karo emigravę į D. Britaniją, anuometinės Vokietijoje veikusios Lietuvių Bendruomenės Krašto valdybos buvo įgalinti organizuoti čia suvažiavusius lietuvius. Kadangi jie tuomet turėjo gyventi provincijoje ir visi ne vienoj vietoj, tai tą organizacinę darbą Londone atliko kiti. O dr. S. Kuzminskas daug metų išbuvo BLS patariamajame organe – taryboje. Tos organizacijos valdybos ilgai laikėsi praktikos lemtingesnių sprendimų nedaryti nepasitarusios su diplomatiniais atstovais ir dr. S. Kuzminsku, turėjusiu nemažą diplomatinės patirties. Dr. S. Kuzminskas nemaža metų yra vadovavęs užsienio reikalų ministerijos departamentui, o paskui dirbęs Lietuvos pasiuntinybėje Berlyne, taigi diplomatas, kuriam pokariu, matyt, nebuvo vietos Lietuvos atstovybėse.

Dr. S. Kuzminskas buvo žinomas ir kaip įvairių sumanymų autorius ir jų vykdytojas. Toks jis buvo Lietuvoje, toks ir svetur. Jis gi buvo vienas pagrindinių organizatorių, kai kūrėsi Lietuvių Rezistencinė Santarvė ir buvo išrinktas jos pimininku. Jis organizavo ir žurnalą "Santarvė", kuris iš pradžių buvo ir spausdinamas Nottinghamo, kur jis gyveno. Prieš keletą metų įsijungė į Mažosios Lietuvos Sąjūdį ir Britanijoje ėmė telkti to sąjūdžio rėmėjus. Jo iniciatyva buvo įsteigtas Paramos fondas, kurio lėšos naudojamos persekiojamiems Lietuvos disidentams ir jų šeimoms šelpti.

Kai kuriuos tų sumanymų jam sekėsi vykdyti, o dėl kai kurių turėdavo atkakliai kovoti. Vienas tokių sumanymų, kuris pareikalavo iš daktaro nemažą pastangų, buvo Lietuvos žemėlapis. Jis norėjo, kad "Europos Lietuvis" nuolat spausdintų žemėlapi,

kuriame būtų ir Mažoji Lietuva, ir iš viso Lietuva su istoriškėmis sienomis. Ilgai atidėliota. Kai buvo pradėta spausdinti, Vokietijoje susibūrusieji "memelenderiai" į tai pikta reaguavo savo laikraščioje. Žemėlapis pagaliau buvo saivališkai išmestas, kai laikraštį redaguoti perėmė juo nepatenkintas, ir net su leidėju valia nesiskaitęs, asmuo. Dr. S. Kuzminskas reikalavo atstatyti padėtį. Nebetekęs kantrybės, jau smarkiai sirgdamas, net ultimatumą pateikęs DBLS vadovybei: grąžinkit į laikraštį žemėlapi, arba jis viešai atsisakys DBLS suvažiavimo jam suteikto garbės nario vardo.

"Europos Lietuvyje" pasisakydavo opesniais bėgamaisiais klausimais ir dažnai parašydavo politines apžvalgas, kurioms jis jau daug metų turėjo ir savo originalią antraštę – "Laiškas iš Nottinghamo", – taigi iš to miesto, kuriame jis ilgus metus gyveno. Tas apžvalgas kažkiek metų originaliu sakiniu ir baigdavo: "Iki pasimatymo čia arba Karaliaučiuje" (Karaliaučiaus vietoje neseniai ėmė rašyti Tvankste).

Nuo 1949 metų dar buvo lietuvių liberalų svetur pimininku.

Netrūko jam lietuviškų sumanymų bei iniciatyvos ir Lietuvoje. 1919 m. baigęs Šiaulių gimnaziją, išvažiavo į Berlyną ir studijavo ten aukštojoje prekybos mokykloje, kurią baigė 1923 m., parašydamas mokslinį darbą lietuviška tema – "Kooperacijos vaidmuo Lietuvos ūkyje".

Ten pat įsigijo ir ūkio mokslų daktaro laipsnį, bet jau 1942 m., kai gyveno Berlyne. Jo daktarinės disertacijos tema šįkart buvo "Lietuvos užsienių prekybos analizė". 1928 m. buvo išspausdintas jo mokslinis darbas "Lietuvos Banko emisijos politika".

Baigęs aukštuosius mokslus jis grįžo į Lietuvą. 1923 m. dirbo Kooperacijos banke, ir nuo tų pat metų iki 1931-jų dirbo Finansų ir Žemės ūkio ministerijose bei "Aušros" gimnazijoje Kaune kur 1929 m. parašė vadovėlį "Įvadas į buhalteriją". savo dėstomam dalykui 1931-1936 m. S. Kuzminskas, jau kaip direktorius, vadovavo užsienio reikalų ministerijos ekonominiam departamentui.

Paskutinius keletą nepriklausomybės metų (1936-1940) praleido dirbdamas Lietuvos atstovybėje Berlyne, kaip prekybos patarėjas. Iki karo pabaigos, 1941-1945 metais, dirbo vokiečių I.G. Farben Koncerne.

Po karo keletą metų

(1946-48 m.) dirbo UNRR-je kaip lietuvių atstovas Flensburge, šiaurės Vokietijoje. Persikėlęs į Britaniją, 1948-1952 metais buvo vertėjas ir socialinės globos pareigūnas Darbo ministerijoje, Nottinghamo apygardai. Po to dėstė vokiečių ir rusų kalbas britų karo aviacijos koledže Cranwellyje.

Lietuvoje S. Kuzminskas buvo įsijungęs į įvairius tautinius ir politinius sąjūdžius, ar pats juos organizavęs. 1923 m. įstojo į valstiečių liaudininkų partiją ir 1925 m. buvo išrinktas į jos tarybą. 1934-1936 m. pimininkavo Lietuvos Atgimimo draugijai. Kaip ekonominių reikalų specialistas 1927-36 metais buvo Lietuvos Kooperacijos banko ir Lietūkio valdybų narys. 1930 m. jis pats įsteigė Ekonominių studijų draugiją.

Su spauda dr. S. Kuzminskas Lietuvoje buvo žymiai daugiau sutapęs negu svetur, kur tos galimybės jau yra nepalyginamai ribotės. Lietuvoje jis su kitais įsteigė žurnalą "Lietuvos ūkis" ir kurį laiką jį redagavo. Jo įsteigti buvo – populiarius savaitraščius "Sėkmadienis" ir "Tėvų Žemė" ir, šalia to, jis dar bendradarbiavo "Lietuvos Žiniuose", "Lietuvos Ūkininke", "Talkoje".

Netekome šviesaus, iniciatyvos žmogaus. Tai yra visų lietuvių nuostolis, kuris bus ypač jaučiamas Britanijoje, kurioje šviesius ir veiklius mūsų tautiečius, kiek jų dar buvo likę po visų emigracijų į kitus kraštus, vieną po kito baigia išretinti mirtis.

Velionies pelenai bus palaidoti gimtajame Šaukote, Lietuvoje.

Train for careers in

•AIRLINES
•CRUISE LINES
•TRAVEL AGENCIES
HOME STUDY/RES. TRAINING
•FINANCIAL AID AVAIL.
•JOB PLACEMENT ASSIST.
1-800-327-7728

A.C.T. TRAVEL SCHOOL
Nat'l. Hdqtrs, 4669 N. Fed. Hwy.
Pompano Bch. FL

Train to be a Professional

•SECRETARY
•EXECUTIVE SEC.
•WORD PROCESSOR
HOME STUDY/RES. TRAINING
•FINANCIAL AID AVAIL.
•JOB PLACEMENT ASSIST.
1-800-327-7728

THE HART SCHOOL
a Div. of A.C.T. Corp.
Nat'l. Hdqtrs, 4669 N. Fed. Hwy.
Pompano Bch. FL

Refleksijos iš Kalifornijos

Kultūrinė vakaronė

Alė Rūta

Kelių pastarųjų mėnesių laikotarpį Los Angeles lietuvių saloje lankėsi nemažai svečių iš okupuotos Lietuvos. Daugelyje šeimų apsilankė artimi giminės; ir tai, nors gal pavargina, bet sušildo kiekvieno širdį.

Bet apsilankė ir tikrai reikšmingų svečių: kultūrininkų, kurie beveik kiekvienas viešai kalbėjo, skaitė savos kūrybos, ar kitaip informavo bei reiškė savas nuomones. Iš tų ok. Lietuvos kultūrininkų čia paminėsiu vien rašytojus, kaip man artimesnės dvasios žmones.

Praeitų metų gale Los Angeles mieste nuskambėjo Vidmantės Jasukaitytės — poetės ir prozininkės, taip pat, poeto Sigito Gedos vardai; girdėjome jų kūrybos, išklausėme jų išpūdžius iš laisvėjančios Lietuvos paskutinių įvykių. Ypatingai buvo įdomu išklausti Sigito Gedos ne tik jo poezijos pluoštą, bet ir jaudinančiai įdomius jo išpūdžius bei komentarus apie Sąjūdžio veiklą bei siekius. Sigitas Geda yra pačioje Sąjūdžio veiklos širdyje, drąsus Sąjūdžio bei Laisvės Lygos idealų reiškėjas. Jis tikrai pajudino losangeliečių patriotines gelmes.

Šių metų sausio 6 d. įvyko antrojo veikliausių Sąjūdžio narių ir ideologų, rašytojo Kazio Sajos, Kūrybos vakaronė. (Kazys Saja su žmona buvo pagrindiniai Danguolės ir Jono Navickų svečiai; bet juos gražiai

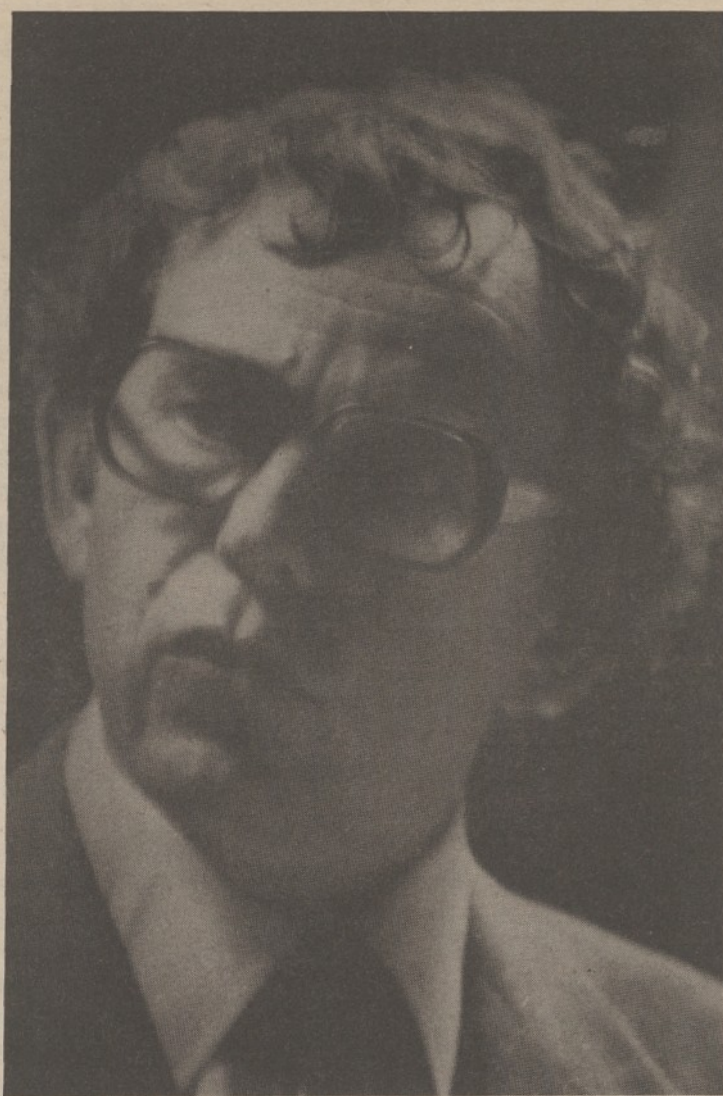
globėjo dar kelios veiklių Kalifornijos intelektualų bei biznierių šeimos).

Vakaronę suruošė Lietuvos Bendruomenės Los Angeles apylinkė, kurios pirmininkas Edm. Kulikauskas; jis vakaronę trumpu žodžiu ir pradėjo, bei ją užbaigė. E. Kulikauskas yra veiklos — žygių, o ne žodžių, vyras; ir tuo kalifornišką bendruomenę labai džiaugiasi.

Savaitę prieš vakaronę Kazys Saja — per Lietuvos Radijo valandėlę — labiausiai lietuviams linkėjo vienybės. Buvo jo geras žodis.

Vakaronės metu rašytojas-dramaturgas K. Saja davė dviejų dalių programą, kuri užtruko virš dviejų valandų be pertraukos, bet pilnutėlei salei klausytojų nė kiek nenusibodo, — buvo tikrai įdomu.

Pirmoje daly K. Saja, ne vien dramaturgas, o ir trumposios prozos meistras, paskaitė savo tris neilgas noveles: "Pietys vėjas" — taiklį, gyvenimišką istoriją, kiek sumistintą ir su simbolintą (prikelia numirėlių!); "Kuprelis" ir "Lemtingas paskutinis č" (apytikrės antraštės). Man įdomiausia ir, regis, geriausia literatūriškai — novelė apie kuprotą vyrą, šešių vaikų tėvą ir "kietos" žmonos vyrą, kuri jo ir sergančio ne labai gailėjosi. Čia gerokai pajukiami komunistinės valdžios atstovai, kurie net paskutinę karvutę iš didelės šeimos nesivaržo atimti — duoklėms... Šioje nove-

Rašytojas Kazys Saja.

V. Maželio nuotr.

lėje — ryški intriga ir stiprių kontūrų charakteriai; kad ir tik scenoje skaitant išgirdus, beveik visų klausytojų atminty išlikusi, kaip humanistinių nuotakų istorija; šiltas, nors tragiškas, kuprelis charakteris. Autorius pradžioje tvirtino, kad tai — iš gyvenimo, tikrai veikėjų vardus pakeitus... Ryški čia ir "liaudies valdžios" parodija: vietoje padėjusi vargšams, uždeda savo leteną ir žmogų pribagia...

Antroje daly, nors ir nebuvo pertraukos, Kazys Saja, padedant kaliforniečiui aktoriui Algimantui žemaitiui, skaitytiniu būdu suvaidino "Dialogą" — tikrą

paskiausių ok. Lietuvos įvykių bei nusiteikimų parodiją, nukreiptą prieš rusus — okupantus ir prieš šnipus bei šnipelius iš pačių lietuvių... Čia prozos rašytojas-dramaturgas Kazys Saja pasirodė beesas ir labai geras aktorius; jis puikiai galėtų vaidinti bet kuriame teatre... Savą labai gražaus balso aktorių A. Žemaitį — seniai pažįstame.

Dialogas apie "blusų naikintojus" (kurį autorius ir ok. Lietuvoje, važinėdamas po provinciją, jau skaitęs su aktoriumi Česlovu Stoniu), suteikė tiek įdomių minčių, kad tuojau po to išsivystė autoriaus dialogas su publika: klausimai-atsakymai. Ši dalis užsitęsė gal net ilgiau, negu buvo manyta, nes atsirado gana daug klausėjų ir Kazio Sajos atsakymai buvo taiklūs, nuoširdūs, įdomūs ir... aktualūs. Čia svečias autorius parodė savo didelę dėmesį Sąjūdžiui, nuoširdžią veiklą jame su kitais rašytojais ir kitų sričių kūrėjais; net pasisakė, kad Lietuvoje dabar vyksta tokie svarbūs ir lemtingi dalykai, jog nuoširdesni Sąjūdžio nariai "užmiršo" apie kūrybą, o dirba darbą, kuris, jų nuomone, dabar svarbesnis lietuvių tautos ateičiai. Kazys Saja pasirodė ne tik labai talentingas autorius, gaušioje savo kūryboje (25 jau suvaidintos dramos ir keliolika prozos knygų...), kurioje jis atvaizduoja tikrą gyvenimą ir kuria, kaip jis pats pasisakė, niekad neišdavė savo tautos (reiškia, niekad nepataikavo okupantams, nenukrypo nuo savos tautos kilniausių idealų)... Taip, ne tik puikus prozos rašytojas, bet labai

gerai besiorientuojąs politikoje ir... dabartinėje (kryžkelėje!) Lietuvos buityje. Nebuvo jo kalboje emocionalių išsireiškimų; ne kaip Sigito Gedos. Kazys Saja daugiau racionalus, tačiau dirba Lietuvai su viltimi...

Kai po programos priėjau padėkoti autoriui už įdomų vakarą, paklausiau: "Kopageidaujate iš išeivijos rašytojų?" Jis atsakė: "Vienybės!" Šis jo atsakymas nebuvo man pilnai aiškus, ir dabar apie tai tebemąstau.

• 36-ji Europos Lietuviškųjų Studių Savaitė įvyks 1989 liepos 30 — rugpjūčio 6 d. Švedijoje, Gotlando saloje.

Pragyvenimas gražiame pensionate, (kambaryje dviese) kainuos 240 kr. dienai kiekvienam.

Registracijos mokestis 200 kr.

Pinigus prašome siųsti šiuo adresu: Litauiska Foreningen i Sverige, Postgiro nr. 223029-0.

Prašome registruotis kuo greičiausiai, o vėliausiai iki kovo mėn. 1 d.

Registruotis pas Aldona Broland, Murarevagen 2B, 22230 Lund, Sverige.

• Lietuvos Laisvės Forumo valdyba, pirmininkaujama Viliaus Braženo, iš savo turimų lėšų, per išd. Antaia Patamsį, Dirvai paremti atsiuntė 10 dol. Ačiū.

• Lietuvių Moterų Klubų Federacijos Waterbury, Ct. klubas, per išd. Albiną Paliulienę, Dirvai paremti atsiuntė 20 dol. Ačiū.

• Šarūnas Valiukėnas, Springfield, Ill., atnaujindamas Dirvos prenumeratą, pridėjo auką 20 dol. Ačiū.

• A. Petraitis, Richmond Hill, N. Y., Dirvai paremti atsiuntė 30 dol. Ačiū.

• K. Rožauskas, Chicago, Ill., žinomas spaudos platinotojas Chicagoje, atnaujindamas savo prenumeratą, pridėjo Dirvai auką 20 dol. 75 c. Ačiū.

• Antanas Kalvaitis, Chicago, Ill., atnaujindamas Dirvos prenumeratą, pridėjo auką 20 dol. Ačiū.

• Liusė ir Kęstutis Laskauskai, Baltimore, Md., atnaujindami Dirvos prenumeratą, pridėjo auką 25 dol. Ačiū.

• Juozas ir Vida Juškai, Stuart, Fl., atnaujindami Dirvos prenumeratą, pridėjo auką 20 dol. Ačiū.

• Klemensas ir Emilija Čepučiai, Ottawa, Ont., atnaujindami Dirvos prenumeratą, pridėjo auką 20 dol. Ačiū.

• Eleonora Matulevičienė, Worcester, Mass., atnaujindama Dirvos prenumeratą, pridėjo auką 25 dol. Ačiū.

Superior Savings
ASSOCIATION

**MOKAME AUKŠČIAUSIUS NUOŠIMČIUS UŽ
SANTAUPŲ INDĖLIUS**

PASKOLOS TEIKIAMOS:

- namams pirkti,
- rezidenciniams ir komerciniams pastatams statyti,
- namų remontams,
- kvalifikuotų studentų mokslui

Superior Savings

Pagrindinis skyrius

798 East 185th Street, Cleveland, Ohio Telefonas: 481-3008

DARBO VALANDOS: Pirmadieniais uždaryta.

Kitomis dienomis nuo 9:00 iki 4:00.

Penktadieniais 9:00 iki 6:00. Šeštadieniais 9:00 iki 2:30.

Train to be a

TRAVEL AGENT TOUR GUIDE AIRLINE RESERVATIONIST

Start at home. Train on live airline computers. Home study and resident training. Financial aid available. National Hdqtr. Pompano Beach, FL.

A.C.T. TRAVEL SCHOOL

1-800-327-7728

Accredited Member N.H.S.C.

RN/LPN

FT & PT positions avail. on 3-11 & 11-7 in small luxury health care facility. Excellent working cond., flexible benefit package, salary neg. commensurate w/exp. Contact JACKI DOHERTY DON.

FOULK MANOR NORTH

1212 FOULK RD.
WILMINGTON DE. 19803
302-478-4296

(45-4)

MACHINIST/TOOLMAKER MODEL MAKER

Rapidly expanding leader in research development & manufacturing of anesthesia, respiratory & orthopedic medical devices has outstanding opportunities for high-mechanical aptitude ingenious machinists, tool makers, & model makers to learn medical instrument manufacturing w/high variety of operations & designs. The successful candidate will be able to turn out high quality work promptly & will enjoy variety of challenges & assignments on the medical frontier. Send confidential resume & wages history to:

Personnel Manager
Boehringer Laboratories, Inc.

PO Box 337
Wynnewood, PA 19096
(1-3)

EXPERIENCE

CNC LATE AND MACHINE OPERATORS

Must be able to perform own set ups and close tolerance. Openings on all shifts. Good benefits and wages.

WESTECH CORP.

1261 Holton Rd.
Muskegon, Mich. 49445

EOE

(47-3)

ATTENTION — HIRING! Government jobs — your area. Many immediate openings without waiting list or test. \$17,840-\$96,485. Call 1-602-838-8885. EXT R 1753. (1-4)

JUOZUI MAURUČIUI

mirus, brolių, mielą dr. VYTAUTĄ, ir arti-

muosius užjaušdami, dalinamės jų liūdesių.

Dr. Jonas ir Izabelė
Stankaičiai

A. A.

JUOZUI MAURUČIUI

mirus, žmoną ADELE, dukteris, brolius BRONIŲ, ALBINĄ, dr. VYTAUTĄ, seseris ANELE ir ALDONĄ su jų šeimomis ir kitus gimines nuoširdžiai užjaučiame.

Kazimiera ir Adolfas
Čampės

Waterbruy, Ct.

BOSTONO LIETUVIAI

Petras Viščinis

KORP! NEO-LITHUANIA BOSTONE

Korp! Neo-Lithuania padalinys Bostone, gana sėkmingai veikęs anksčiau, pastutiniaisiais metais neberodė jokio gyvybės ženklo. Vyr. Valdybai labai rūpėjo kaip nors Bostono padalinį atgaivinti. Tam tikslui Vyr. Valdybos atstovai Jurgis Lendraitis ir Vaclovas Mažeika buvo atvykę į Bostoną VLIKo seimo proga ir turėjo pasitarimą — sueigą su keleta Bostono neolituany. Buvo diskutuota kaip atgaivinti padalinio veiklą ir apjungti Bostone ir apylinkėse gyvenančius korporantus.

Išrinkta nauja padalinio valdyba iš trijų kolegų, būtent: pirmininkas Ignas Vilėniškis, vicepirmininkas dr. Rimas Maurukas ir sekretorius Teofilus Janukėnas.

Naujoji valdyba stengsis susirasti korporacijos bylas, sudaryti korporantų sąrašą, sušaukti padalinio sueigą, paieškoti jaunų studentų norinčių įstoti į korporaciją ir suruošti korporacijos šventę. Linkime naujai valdybai sėkmės ir tikime, kad Neo-Lithuania Bostone vėl atgis.

LAISVĖS VARPO PROBLEMAS

Sausio 8 d. laidoje Laisvės Varpas pakartotinai atskleidė savo problemas. Jas sudaro: reikalas surasti jaunesnių darbuotojų, kurie perimtų programos reikalų tvarkymą, nes dabartinės vadovybės pečius vis labiau

slegia didėjanti metų našta. Tokių ieškoma jau 13 metų, bet vis dar neturima. Tinkamų asmenų yra, jie kalbinami, bet nesutinka. Anttra problema — tai lėšos, reikalingos programos išlaidymui. Šioji problema dar labiau paaštrės, kai iš programos rėmėjų išsijungė Juozas Kairys, perleides kitiems savo automobilių parduotuvę "Fitzmaurice". Trečia bėda — tai turimos aparatūros susidevėjimas, o be tinkamos aparatūros neįmanoma surinkti reikalingą medžiagą ir tinkamai paruošti programą. Ketvirtas rūpestis atsiremia į lietuvių visuomenę, kuri žiūri į Laisvės Varpą, kaip automata, kuris turi veikti, kai paspaudi tinkamą mygtuką. Iš jo visi laukia patarnavimų, bet mažai prisideda prie išlaikymo. Visais šiais reikalais būtina plačiosios visuomenės, jų organizacijų, o ypač klausytojų talka ir parama. Jei Laisvės Varpas nutils, tai atsakomybė teks ne dabartinei jo vadovybei, kuri 35-rius metus rūpinasi jo išlaikymu ir sėkminga veikla, bet visai lietuvių visuomenei, kuriai Laisvės Varpas skirtas.

KOMP. J. GAIDELIO MIRTIES SUKAKTIES MINĖJIMAS

Sausio 6 d. sukako 6-ri metai, kai mirė komp. Julius Gaidelis, kuris buvo Tautinės sąjungos Bostono skyriaus garbės narys. Tos liūdnos sukakties minėjimą ruošia Tautinės sąjungos Bostono skyrius ir Subatvakariams rengti komisija. Pirmoji minėjimo dalis vyks sausio 21 d., šeštadienį, 7 val. vakaro So. Bostono Lietuvių Piliečių draugijos trečio aukšto salėje. Apie komp. Julij Gaidelį kalbės sol. Stasys Liepas, o komp. Juliaus Gaidelio sukurta ir kitas dainas atliks Bostono lietuvių vyrų sekstetas, vadovaujamas Daivos Matulionytės-de Sa Pereira. Po programos bus kavutė ir užkandžiai. O antrąją minėjimo dalį sudarys Laisvės Varpo sausio 22 d. laidoje programos dalis.

IGNALINOS BAŽNYČIOS STATYBA

Laisvės Varpas sausio 8 d. laidoje perdavė ištrauką iš Vilniaus radijo pranešimo apie Ignalinos bažnyčios Lietuvoje projektą ir statybą, kuri bus pradėta ši pavasarį. Idomu, kad į tos bažnyčios statybos reikalus yra įsijungę prel. Kučingis ir architektas Arbas, abudu iš Kalifornijos. Bažnyčios stoge bus kryžiaus formos langai. Tai pirmosios bažnyčios statyba dabartinėje Lietuvoje.

LSS Vyr. Skautininkė Stefa Gedgaudienė kalba Clevelando Skautininkių pobūvyje, sausio 8 d., Gintaro svetainėje.

V. Bacevičiaus nuotr.

Clevelando Skautininkių suruoštame pobūvyje Gintaro svetainėje: I. Jonaitienė, O. Šilėnienė, R. Nasvytienė, M. Slabokienė ir V. Apanius.

V. Bacevičiaus nuotr.

DETROIT

LIETUVIŲ PARAPIJŲ REIKALAI

Sausio 4 d. šv. Antano parapijos klebonas kun. Alfonsas Babonas ir šv. Petro parapijos klebonas Kazimieras Butkus turėjo pasimatymą su kardinolu E. Szoka ir parsivežė tokias žinias, kurias sausio 8 d. per pamokslą pranešė parapijiečiams:

Šv. Antano parapija dar paliekama su jai uždėtais įvairiais įsipareigojimais, bet kaip ilgai nežinoma. Šv. Petro parapija uždaroma, bet paliekama veikti kol kun. Kazimieras Butkus sulauks pensiją. Tas truks porą metų.

A. Grinius

NEPAMIRŠKITE
ATNAUJINTI
DIRVOS
PRENUMERATĄ

Designer

MECHANICAL DESIGNER/DRAFTER

Prefer cutting tool design exp. Prefer CAD exp., AA degree. Good benefits, extensive relocation package. Call R.L. Sorrell, 919-781-1387 & rush resume to: P.O. Box 52180, Raleigh, NC 27612

MAINTENANCE SUPERVISOR, MAINTENANCE MILLWRIGHTS, MOLDING SUPERVISOR

For a gray iron foundry in northern Indiana. Please send resume: Newnam Manufacturing, P. O. Box 271, Kendallville, IN 46755. Attention: Kelly Simmons. EOE. (2-8)

MACHINIST/TOOLMAKER MODEL MAKER

Rapidly expanding leader in research development & manufacturing of anesthesia, respiratory & orthopedic medical devices has outstanding opportunities for high-mechanical aptitude ingenious machinists, tool makers, & model makers to learn medical instrument manufacturing w/high variety of operations & designs. The successful candidate will be able to turn out high quality work promptly & will enjoy variety of challenges & assignments on the medical frontier. Send confidential resume & wages history to:

Personnel Manager
Boehringer Laboratories, Inc.
PO Box 337
Wynnewood, PA 19096

MACHINE OPERATOR

SYNTHES USA

IMMEDIATE OPENINGS:

MACHINE OPERATORS for CNC and MANUAL MACHINES

Established Medical Instrument Company is expanding its production facility, located in Exton, PA

The following positions are available for both, first and second shifts:

--Entry level Machine Operators
--Advanced Machine Operators
A solid machining background is required for all advanced Operator positions.

We will provide Internal Training in CNC (G Code and conversational) for all positions. Steady work and excellent company benefits.

Send Resume to:

Synthes U.S.A.
922 Springdale Drive
Exton, PA 19341
Attn: Rolf Scheidegger

FAMILY PRACTICE PHYSICIANS

Florida Area

Community Health of South Dade offers comprehensive medical and mental health services for children, adults and the elderly. We are currently seeking: Seeking Physicians certified, that are Board eligible in family practice medicine, for our ambulatory & walk in unit.

We offer competitive salaries and benefits. Send your resume to:

TOM DAWSON, DIRECTOR OF PERSONNEL & PATIENT AFFAIRS, COMMUNITY HEALTH OF

SOUTH DADE, INC.,

10300 S. W. 216 Street,

Miami, Florida 33190.

Or call: (305) 253-5100. EOE. (47-3)

• **Viktoras Nakas**, Lietuvos Informacijos Centro Washingtono skyriaus direktorius, atvyksta į Clevelandą ir šį trečiadienį, sausio 19 d. 7 val. vak. Dievo Motinos parapijos konferencijų salėje padarys pranešimą anglų kalba apie paskutiniuosius įvykius Lietuvoje.

Visi maloniai kviečiami dalyvauti.

• **Vasario 16 šventės minėjimas** Clevelande įvyks sekmadienį, vasario 19 d. Pagrindiniu kalbėtoju bus Valdas Adamkus iš Chicago. Meninę programą atliks Čiurlionio ansamblis. Šventės minėjimą rengia LB apylinkės ir ALT skyriaus valdybos.

• **Birutė Smetonienė** prašo pranešti, kad šį šeštadienį, sausio 21 d. 1 val. p. p. Catholic Men for Christ the King ruošia rožinio procesi-

ją atlyginimui už valstybinį nusikaltimą — abortus.

Dalyviai renkasi kardinolo Mindszenty aikštėje East 12 ir Lakeside Ave. Iš ten procesija eina link Public Square.

Visi kviečiami dalyvauti.

• **Lietuvių namų bendrovės** akcinkų ir Lietuvių klubo narių metinis susirinkimas šaukiamas kovo 5, sekmadienį, 12 val. Lietuvių namų salėje.

KVIEČIAM IR JUS ATVYKTI...

Pernai Lietuvių Skautų Sąjunga atšventė savo 70 metų gyvavimo sukaktį. Pilėnų ir Neringos tuntų skautai ir skautės labai daug prisidėjo prie tos reikšmingos sukakties vykusios čia Kensington, Oh.

Dabar, Clevelando skautų salėje švęs 40 metų nuo atsikūrimo Clevelande. Ir kiek lietuviško jaunimo perėjo per skautiškas gretas, tarnaudami Dievui, Tėvynei ir Artimui ir kasdieną padarydami po gerą darbą — vis tapdami geresniais šio krašto piliečiais ir skelbdami apie Lietuvos pavergimą.

Jūs galite paremti skautų veiklos tęstinumą, atsilankydami į tradicinį Užgavėnių blynų balių vasario 4 d., šeštadienį, 7 val. vak. Clevelando Lietuvių namuose.

Programą atliks fortepiu-
nu vyr. skautė Laima Šarkaitė. (Ji yra tikra pianistė, ką tik baigusi studijas).

Grazina Paukštienė, iš Lietuvos — ji 1940 m. dalyvavo Čiurlionio ansamblyje, o vėliau buvo ištremta į Sibirą, — viešėjo pas savo tetą Oną Mikulskienę Clevelande. Gražinai išvykstant namo, buvo suruoštos išleistuvės su programėle, kurią atliko Čiurlionio ansamblio kanklininkės, pianistė Laima Šarkaitė, akordeonu pagrojo I. Jabanskienė ir dabar, po 49 metų, ji vėl pasijuto čiurlioniete. Nuotraukoje viešnia su savo teta ir programos atlikėjais.

V. Bacevičiaus nuotr.

Karšta vakariene su šampanu ir svarbiausiai su blynais...

Šokiams gros jaunimo orkestras "Viltis". Jaunimui ir studentams su vakariene ir šokiais tik 7 dol. asmeniui.

Bilietus platina ir stalus rezervuoja s. Marytė Puškorienė telef. 486-8613. Baliaus pelnas skiriamas skautų vasaros stovyklai.

Clevelando Pilėnų tunto skautų tėvų komitetas nuširdžiai kviečia visus atsilankyti į Užgavėnių blynų balių ir tuom paremti skautų veiklą. Tėvų komitetui vadovauja dr. s. fil. Giedrė Matienė.

V. Bac.

CLEVELANDO PARENGIMAI

• **VASARIO 4 D.** Pilėnų tunto skautų tradicinis Blynų balius.

Taupa

Lithuanian Credit Union

Lietuvių Kredito Kooperatyvas

767 East 185th Street

Cleveland, Ohio 44119

(216) 481-6677

Isikūres Nuosavuose Namuose

Taupykite ir Skolinkitės vieninteliame lietuvių kredito kooperatyve Ohio valstijoje.

Darbo Valandos:

Antradieniais—ketvirtadieniais nuo 9:00—4:00 p.p.
Penktadieniais nuo 9:00—6:00 v.v., Šeštadieniais nuo 9:00—3:00 p.p.
Sekmadieniais nuo 11:00—12:00 p.p. (DMNP parapijos patalpose)

Visi Bankiniai Patarnavimai

Mokame Aukštesnius Nuosimčius Už:

Taupymo Saskaitas, Certifikatus, IRA, Čekių Saskaita, ir t.t.

Skoliname Geriausiomis Išsimokėjimo Sąlygomis:

Asmeniniams Reikalams, Automobilių ir Laivų Pirkimui, Namų Remontui (Home Equity), Namų Pirkimui (Mortgages)

Parduodame pinigines perlaidas (Money Orders), Traveler's Checks, Priimame telefono, elektros, šildymo, ir vandens sąskaitas, Buckeye Cards, Notaro patarnavimai, U.S. Savings Bonds, ir t.t.

*** Klekviena taupomoji sąskaita federalinės valdžios ***
apdrausta iki \$100,000.

Mūsų Tikslas: Ne pelnas, bet sąžiningas patarnavimas.

505 EAST 185TH STREET
EUCLID, OHIO 44119

MATAS REALTORS

191 E. 191 St. — EUCLID

North of Blvd. FORMAL DINING ROOM
BASEMENT, TWO CAR GARAGE
1 bedroom/den. 1st floor
2 bedrooms 2nd floor

(216) 486-2530

APDRAUDOS reikalais geriausius patarnavimus gausite kreipdamiesi į **OBELENIŲ apdraudos įstaigą** — 6028 Mayfield Road, Suite 10, Mayfield Hts., Ohio 44124. Skambinti **ZENONUI** arba **SAULIUI** (216) 442-6810.

ATTENTION — GOVERNMENT HOMES from \$1 (U-repair). Delinquent tax property. Repossessions. Call 602-838-8885 Ext GH 1753. (1-4)

ATTENTION — GOVERNMENT SEIZED VEHICLES from \$100. Fords, Mercedes, Corvettes, Chevys. Surplus Buyers Guide. 1-602-838-8885 Ext A 1753. (1-4)

WANTED EXPERIENCED HEADERS AND ROLL THREADERS Full time steady work. Wages commensurate with experience. Apply call or write to: **GRENADA FASTENERS INC.** P. O. Box 662 Elliott, MS. 38926 Ask for Glenn 601-227-1000 (3-7)

PRECISION CARBIDE GRINDERS For triangle throw-away inserts. Form Grinders, Blanchard Grinders, miscellaneous operations requiring mechanical abilities. Full fringe benefits. **U.S. TOOL & CUTTER CO.** contact Jim Zemke (313) 624-5300 between 9 am-11:30 am. E.O.E. (3-5)

\$60.00 PER HUNDRED remailing letters from home! Details, send self-addressed, stamped envelope. Associates, Box 309-T, Colonia, N. J. 07067. (3-10)

JAKUBS AND SON Laidojimo Įstaiga

Della E., William J. Sr.,

William J. Jakubs Jr. ir

Barbara Jakubs Schmidt

Licenzijuoti direktoriai ir balzamuotojai

936 East 185th Street, Cleveland, Ohio 44119

Tel. (216) 531-7770

Laidotuvių koplyčia erdvi, vėsinama teikianti jaukią atmosferą liūdesio valandoje. Didelė aikštė automobiliams pastatyti.

DIRVA

PASAKŲ GARSIAJUOSTĖS VAIKAMS

JAV LB švietimo taryba deda visas pastangas sustiprinti priaugančioje kartoje kalbinį pajėgumą ir tautinį sąmoningumą. Švietimo taryba stengiasi kreipti didesnę dėmesį į priešmokyklinio amžiaus vaikus, teikiant jaunuosius šeimoms konkrečius pagalbos. Lietuvių kalbos turinimui, švarinimui nuo svetimybų esame paruošę kelias pasakėlių garsiajuostes (cassettes). Vienoje iš jų, kuri tęsiasi 45 minutes, girdime gerai pažįstamą "Raudonkepuraite" pasaką. Vaidina žymūs akademinio teatro aktoriai, girdisi paukščių čiulbėjimas, miško garsai, kiškių choras ir t.t.

Antroje garsiajuostėje — aštuonios pasakėlės, kaip pvz.: Meškiukas Rudnosiuškas, Pelių ir Kačių vestuvinė kelionė, dr. Kripštukas pragare ir kitos. Tai puikiausia pagalbinė priemonė šeimoje mokyti mažuosius lietuvių kalbos, žodžingumo, taisyklingo tarimo. Tikimės, kad pasakėlės taps vaikų asmenybės dalimi. Lietuvių kalbą išsamiai be nuolatinių bausmių ar gaudinimų "kalbėkite lietuviškai". Tai puikus taisyklingos lietuvių kalbos pertekimas namuose. Išmokę sustiprintą lietuvių kalbą namuose, jie bus stipresni ir lituanistinėse mokyklose.

Pasakėlių garsiajuostes galima įsigyti per švietimo tarybą, rašant: R. Kučienė, 8626 So. Mozart St., Chicago, Ill. 60652 arba skambinant (312) 778-0358.

ATSIMINIMAI APIE 1918 M. ĮVYKIUS

Sausio 27 d., penktadienį, 7:30 vakaro Balzeko Lietuvių Kultūros Muziejuje Chicagoje Jonas Dainauskas skaitys paskaitą — atsiminimus apie 1918-1919 m. įvykius Kaune.

Jonas Dainauskas priklauso prie tų nedaugelio senesnės kartos žmonių, kurie savo akimis matė at-

gimstančią Nepriklausomą Lietuvą. Jis papasakos, kaip 1919 metų sausio mėn., priversta trauktis iš Vilniaus, vos tik susitvėrusi Lietuvos vyriausybė su didžiausiais sunkumais kūrėsi Kaune. Pranešėjas pasidalins savo atsiminimais apie to laiko gyvenimą Kaune, pateiks daugelį visiškai jau užmirštų ar nežinomų faktų ir vaizdų apie anų metų miestą, kuris tapo laikinąja Lietuvos sostine. Po vakaronės bus vaišės. Visi, kurie domisi nežinomais ar mažai žinomais įvykiais, liečiančiais anomet gimstančią Lietuvos Nepriklausomybę, kviečiami dalyvauti.

• **Balzeko muziejuje Chicagoje** sausio 22 d., 3 val. p. p. įvyks literatūrinė ir muzikalinė programa, kurią atliks aktorė Nijolė Martinaitytė ir gitaristas Petras Aglinskas. Martinaitytė deklamuos lietuvių klasikų poeziją pradedant nuo XVIII a. iki pat šių dienų. Aglinskas su klasikine gitara atliks J. C. Bach'o, Enrique Granados ir Chick Corea kūrinius. Programą rengia muziejaus komitetas, kuriam vadovauja pati Nijolė Martinaitytė.

• **E. Abelkienė, Putname, Ct.**, užsiprenumeruodama Dirvą, rašo, kad "vogčiom" jau senai ją skaitė. Mėgstanti tiesos žodį, V. Meškausko politinius komentarus ir žinoma V. Vijeikio "išmintį", kuri ir seną žmogų verčia šypsotis. Tik prašo nepagailėti "rašalo" rašydama, nes senos akys nusilpusios, lengviau mato tamsias raide.

Turime pastebėti, kad tą tamsumą sunku išlaikyti. Praeitą numerį mašinistai taip "patamsino", kad kai kuriose nuotraukose nieko negali buvo įžiūrėti.

• **Vladas Šniolis, So. Pasadena, Fl.**, sveikindamas Dirvą su šventėmis, pridėjo auką 35 dol. Ačiū.

• **Ed. Balceris, W. Los Angeles, Cal.**, atnaujindamas Dirvos prenumeratą, pridėjo auką 30 dol. Ačiū.

Brangiai Motinai

A. A.

ANTANINAI MIKLIENEI

okup. Lietuvoje mirus, velionės sūnams VYTAUTUI ir KĘSTUČIUI bei jų šeimoms giliausią užuojautą reiškia.

Barbara ir Teodoras Blinstrubai
Stella ir Augustas Paškoniai

Vilties draugijos valdyba, Dirvos leidėja, sausio 6 d. buvo susirinkusi posėdžiui Clevelande. Sėdi: pirm. inž. Vaclovas Mažeika ir vicepirm. Matilda Marcinkienė. Stovi iš kairės: sekr. Vladas Blinstrubas, vykd. vicepirm. dr. Danielius Degėsys ir vicepirm. dr. Vladas Bložė.

PARAMA DIRVAI

Atnaujindami prenumeratą ir kitomis progomis Dirvai aukojo:

A. Gargasas, Lubbock ..10.00	J. Nurka, Hartford 3.00	K. Rožauskas, Chicago ..20.75
P. Šimoliūnas, Chicago ..10.00	J. Užupis, Worth 5.00	St. Balsevičius,
S. Palekienė, Chicago 5.00	A. Sušinskas, Cleveland 5.00	Atlantic Beach 10.00
A. Kalvaitis, Chicago 20.00	D. Nasvytis, Cleveland .. 8.00	P. Mašalaitis, Wayne 10.00
F. Peleckas, Chicago 10.00	A. Česna, Cleveland 5.00	S. Jonaitis, Granville 5.00
K. Laskauskas, Baltimore 25.00	Š. Valiukėnas,	L. Jankauskas, St. Pete. 5.00
Lietuvių Moterų Klubų	Springfield 20.00	A. Rastauskas,
Fed. Waterburio klubas 20.00	Č. Tamašauskas, Phila. .. 5.00	Richmond Hts. 5.00
S. Gofensas, Brockton .. 5.00	J. Grabauskas, Chicago .. 5.00	P. Žilinskas, Lyndhurst 5.00
P. Vėbra, Chicago 25.00	B. Lungys, Chicago 10.00	V. Drabišius, Cleveland 10.00
B. Čepauskienė, Gulfport 10.00	S. Bliudnikienė, Rochester 5.00	B. Oniūnas, Juno Beach 5.00
L. Lendraitis, Boston 5.00	Pr. Michelevičius,	D. Uzas, Maspeth 10.00
S. Briedis, Burr Ridge ..20.00	St. Petersburg 10.00	B. Zeikus, Cronsville 8.00
J. Grigaitis, Chicago 10.00	J. Špakevičius, Westwood 5.00	Dr. O. Mironaitė, Chicago 10.00
A. Grigaitis, Manchester 5.00	M. Trumpjonas,	Ed. Balceris, L. Angeles 30.00
M. Selivončikas,	Naperville 10.00	J. Leščinskis, Dorchester 5.00
Dorchester 5.00	J. Ališauskas, Berwyn .. 5.00	Č. Šatkus, Kirtland 30.00
V. Stadalninkas,	H. Andruška, Woodhaven 20.00	A. Lingienė, Redford 5.00
Los Angeles 5.00	J. Rimkūnas,	J. Česnaitis, Wenatche ..10.00
A. Sandargas,	New Buffalo 20.00	P. Balynas, Dearborn 10.00
Ormond Beach 10.00	V. Tamošiūnas, Detroit ..30.00	S. Kvečas, Santa Monica 5.00
M. Ambroze, Mt. Airy ..10.00	Dr. Pr. Budininkas,	E. Trečiokas,
J. Zdanys, Hartford 20.00	Cicero 25.00	Riviera Beach 10.00
A. Cook, Stone Ridge .. 3.00	A. Gudėnas, Euclid 5.00	X. Y., Willoghby 25.00
S. Dabkus, Toronto 5.00	P. Rimkus, Miami Beach 5.00	P. Skirmantas, Glendale 5.00
R. Kavaliauskas,	J. Graužinis, Chicago 10.00	K. Čeputis, Ottawa 20.00
N. Fairfield 20.00	K. Žalgėnas, Chicago 15.00	S. Rudokas, Chicago 5.00
A. Rūkas, St. Petersburg 10.00	O. Žukas-Norkus,	E. Matulevičienė,
I. Serapinas, Chicago 5.00	Los Angeles 10.00	Worcester 25.00
I. Stankus, Cleveland 8.00	N. Mockienė, Yucaipa ..10.00	V. Petrauskas, Chicago .. 5.00
J. Augutis, Rockford 10.00	A. Rakauskas, St. Pete. 5.00	A. Zdanys, Newington ..10.00
J. Duncia, St. Petersburg 5.00	Z. Dučmanas, Wickliffe .. 5.00	Pr. Dovydaitis,
O. Siliūnienė, Chicago .. 5.00	A. Johansonas, Cleveland 2.00	Los Angeles 10.00
K. Bruožis, Cleveland .. 5.00	A. Raila, Toronto 20.00	VI. Šniolis, So. Pasadena 35.00
J. Drasutis, Pittsburgh ..10.00	V. Kalendrienė, Weston 15.00	Br. Tiškus, Collinsville ..20.00
O. Gailiūnas, Toronto 5.00	A. Plioplys, Toronto 5.00	V. Stimburienė,
J. Juška, Stuart 20.00	F. Navickis, Cleveland .. 3.00	Willowick 5.00
A. Gverzdys,	S. Martišauskas, Brockton 10.00	V. Abraitis, Cleveland .. 5.00
St. Catharines 10.00	A. Vasis, Parma 5.00	O. Daniusevičienė,
A. Tervydis, Pleananton 5.00	Pr. Lekutis, Fruitport .. 5.00	Paos Hills 10.00
B. Tamulionis, Etobicoke 10.00	V. A. Trečiokas,	K. Šepūta, Surfside 5.00
A. Dilba, Philadelphia ..10.00	Wethersfield 5.00	V. Bačinskas, Oak Park 5.00
K. Vaičieliūnienė, Cleve. ..10.00	D. Nagrodskis,	X. Y., Chicago 30.00
P. Stankus, Hartford 5.00	Lake Ridge 5.00	L. Petrikonienė,
O. Taraila, Worcester 10.00	V. Radys,	Juno Beach 10.00
O. Merkienė, Boston 5.00	Beverly Shores 5.00	Lietuvos Laisvės Forumas,
J. Rūtenis, Hyannis 10.00	St. Petrulis, Chicago 30.00	Fort Myers 10.00
L. Tamošiūnas, Parma .. 5.00	A. Augutis, Rockford 5.00	J. Lapinskas, Chicago 5.00
J. Mikalauskas, Seminole 5.00	A. Misiūnas, Detroit 10.00	B. Narbutas, Vista 10.00
N. Gabienė, Brooklyn 10.00	Br. Šilas, Elizabeth 15.00	R. Kalantos šaulių kuopa
P. Venckus, Coventry .. 5.00	K. Rimas, Chicago 5.00	St. Petersburg 25.00
O. Elerts, Chicago 5.00	V. Bagdonavičius, Phila. 5.00	K. Česna, Worcester 10.00
Dr. K. Šimaitienė, Queens 20.00	A. Visockis, Palos Hills ..10.00	E. Litvinas, Chicago 15.00
Z. Jurys, Great Neck 5.00	P. Paliulis, Cambridge ..10.00	E. Smilgys,
G. Auštra, Baltimore 10.00	V. Stasiūnas, St. Pete. .. 5.00	Michigan City 10.00
J. Pilmonas, Hickory Hills 5.00	M. Vinclovas, Cleveland 10.00	M. Kleinaitis, St. Pete. 10.00
Kun. J. Žvirblis,	N. Gintalas, Baltimore .. 5.00	M. Karečkienė,
Grand Rapids 30.00	Br. Abromas, Lincolnwood 5.00	Woodhaven 10.00
	A. Klein, Rochester 5.00	S. Vanagūnas, Chicago ..10.00
	Dr. V. Dubinskas,	Prof. R. Vaišnys,
	Chicago 10.00	N. Haven 10.00
	A. Petraitis,	Visiems aukotojams nuoširdžiai dėkojame.
	Richmond Hill 30.00	